MOKSLAS • EKONOMIKA • SANGLAUDA

EUROPOS SĄJUNGA

Kuriame Lietuvos ateitį

VISAGINO SAVIVALDYBĖS

2011-2018 METŲ TURIZMO PLĖTROS PLANAS

Užsakovas – Visagino savivaldybės administracija
Rengėjas – UAB „Projektų bankas“

TURINYS

BENDROSIOS NUOSTATOS **3**

NAUDOJAMOS SĄVOKOS **5**

1. ESAMOS TURIZMO SEKTORIAUS VISAGINO SAVIVALDYBĖJE BŪKLĖS ANALIZĖ IR PLĖTROS TENDENCIJOS **7**

1.1 BENDRA REGIONO APŽVALGA 7
1.1.1 Geografinė padėtis 7
1.1.2 Susisiekimo infrastruktūra 9
1.1.3 Verslas ir ekonominė aplinka 11
1.1.4 Žmogiškieji ištekliai 14
1.2 VISAGINO SAVIVALDYBĖS TURIZMO IŠTEKLIŲ ANALIZĖ 14
1.2.1 Gamtiniai ištekliai 14
1.2.2 Kultūros ir sporto srities ištekliai 16
1.3 TURIZMO PASLAUGŲ POTENCIALO BEI PASIŪLOS ĮVERTINIMAS 23
1.3.1 Apgyvendinimo paslaugos 23
1.3.2 Maitinimo įstaigos 24
1.3.3 Sveikatingumo turizmas 24
1.3.4 Konferencijų turizmas 24
1.3.5 Ekologinis turizmas 25
1.3.6 Kaimo turizmas 25
1.3.7 Kitos su turizmu susijusios paslaugos 25
1.3.8 Kiti turizmo lankytini objektai ir paslaugos 26
1.4 TURIZMO INFORMACIJOS IR RINKODAROS VEIKLOS VERTINIMAS 27

2. VISAGINO SAVIVALDYBĖS TURIZMO PASLAUGŲ PRIVALUMŲ, TRŪKUMŲ IR SSGG ANALIZĖ **28**

3. VISAGINO SAVIVALDYBĖS TURIZMO PLĖTROS VIZIJA, STRATEGINIS TIKSLAS, PRIORITETAI, TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS **29**

4. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2011-2018 METŲ TURIZMO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMAS **45**

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS **56**

BENDROSIOS NUOSTATOS

Turizmas yra svarbus daugelio Europos regionų plėtrai. Poreikis didinti regionų patrauklumą skatina vis daugiau vietovių ir šio sektoriaus atstovų imtis darnios ir nekenksmingos aplinkai veiklos. Darnus turizmas yra svarbus siekiant išsaugoti bei pagerinti kultūros ir gamtos paveldą – pradedant menais ir baigiant tradiciniais amatais arba biologinės įvairovės išsaugojimu. Turizmo vystymas turi teigiamos įtakos darbo vietų kūrimui ir ekonomikos augimui.

Dėl Ignalinos atominės elektrinės uždarymo socialinių ekonominių pasekmių, ir pakankamai menko verslo potencialo, didelę reikšmę Visagino savivaldybėje turi turizmo ir rekreacijos sritis.

Gana mažo ir mažo resursinio potencialo teritorijoms būdingas labai mažas rekreacijai tinkamų akvatorijų ir miškų plotų kiekis ir tankumas, nedidelis teritorijų vaizdingumas, yra nedaug dispersiškai išsidėsčiusių kultūros vertybių, sąlyginai saugi socialinė aplinka, teritorija tinkama nedidelio intensyvumo masiniam rekreaciniam naudojimui, vidutiniškai geras aplinkos sveikumas (visa savivaldybės teritorija patenka į Ignalinos atominės elektrinės 30 km stebėjimo zoną, o Karlų (2) arealo – į elektrinės 3 km sanitarinę apsaugos zoną).

Visaginas neturi didelių turizmo išteklių. Visagine yra keli lankytini objektai: akvariumų salonas-muziejus, Ignalinos atominės elektrinės informacijos centras, paminklinis akmuo, žymintis gyvenvietės statybų pradžią, skulptūrinė kompozicija, skirta menui (prie Č. Sasnausko muzikos mokyklos), akmens monolitinė skulptūra „Žmogus su knyga rankose“, akmenų mozaika ir t.t.

Pagrindinės savivaldybės poilsiavietės yra prie Visagino ežero. Parko zona ir pliažas prie ežero nėra galutinai suformuoti.

Estetiniu bei funkciniu požiūriu Visagino savivaldybėje turizmui tinkamiausi yra keturi savivaldybės ežerai: Visaginas, Baltas, Gulbinis, Eglinis.

Galima teigti, kad miestas poilsiautojams negali užtikrinti turizmo paslaugos paketo (apgyvendinimas, maitinimo paslaugos ir pramogos), kuris taptų turistų traukos centro objektu. Panašūs pramogų ir rekreacijos objektai Lietuvoje savo klientams siūlo visą tokių paslaugų spektrą, t. y. Visagino nepatrauklumą turizmo rinkoje sąlygoja infrastruktūros trūkumas. Didelė šalia esančių Zarasų ir Ignalinos rajonų bei juose esančių turistų traukos centrų įtaka Visaginui neginčytina, tačiau Visagine tikslinga plėtoti aktyvaus sporto paslaugas, kurios papildytų minėtų centrų infrastruktūrą, o ne konkuruotų su ja.

Visagino savivaldybės turizmo plėtros planas 2011-2018 metams (toliau – planas) parengtas siekiant vykdyti koordinuotą turizmo plėtros politiką savivaldybėje. Šio plano paskirtis – sistemingai ir kryptingai skatinti atvykstamąjį bei vietinį turizmą, plėtojant turizmo verslą, gerinant turizmo paslaugų infrastruktūrą, didinant miesto žinomumą, formuojant Visagino miesto kaip patrauklaus turizmo miesto įvaizdį tarp įvairių tikslinių grupių tiek tarptautinėse, tiek Lietuvos vidaus rinkose.

Visagino savivaldybės turizmo plėtros planas buvo parengtas vadovaujantis šiais pagrindiniais dokumentais:

1. Valstybinio lygmens planavimo dokumentai:

- Valstybės ilgalaikės raidos strategija iki 2015 m. (patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d., nutarimu Nr. IX-1187).
- Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 853).
- Nacionaline turizmo plėtros 2007–2013 metų programa (patvirtinta Lietuvos. Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 29 d. nutarimu Nr. 944).
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d., nutarimu Nr. IX-1154).

2. Regioninio lygmens planavimo dokumentai:

- Regionų socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimo 2007–2010 metų programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1269).
- Utenos regiono 2009-2016 metų plėtros planas.
- Visagino savivaldybės 2010-2015 m. strateginis plėtros planas.
- Visagino savivaldybės bendrasis planas (arba jo koncepcija).

Rengiant turizmo plėtros planą buvo atlikta išsami Visagino savivaldybės turizmo plėtros analizė, parengta turizmo plėtros galimybių studija.

Lietuvos mastu Visagino savivaldybė, siekdama įsiterpti ir įtvirtinti savo konkurencingas pozicijas turizmo rinkose, visų pirma susiduria su lyderiaujančiomis aplinkinėmis Zarasų ir Ignalinos, bei artimomis Utenos, Vilniaus ir Panevėžio turizmo regionų pozicijomis.

Siekiant pasiekti turizmo srautų ir pajamų iš šio sektoriaus augimą bei sukurti geresnės kokybės turizmo paslaugas, siūloma diegti inovacijas turizmo sektoriuje. Inovacijų taikymo tinkamiausias būdas – žmogiškųjų išteklių, pasirengusių sukurti bei perimti naujas technologijas ir šiuolaikiškas valdymo koncepcijas ugdymas, lygiagrečiai pritraukiant tiesiogines investicijas. Turizmo plėtrai investicijų pritraukimas yra tiek pat aktualus ir svarbus, kaip ir bet kuriam kitam ūkio sektoriui.

Šiame plane siekiama numatyti strategines gaires ir veiksmų planą ne tik vidutinių ir žemesnių pajamų turistų tikslinių grupių poreikių tenkinimui, bet ir aukštesnio nei vidutinio lygio pajamas turinčių turistų pritraukimui į Visagino savivaldybę.

NAUDOJAMOS SĄVOKOS

Vietinis turizmas apima Lietuvos gyventojų, keliaujančių į savo šalies vietoves, esančias už jų įprastinės gyvenamosios aplinkos ribų, ir laikinai jose apsistojančių, keliones.

Išvykstamasis turizmas apima Lietuvos gyventojų, keliaujančių į užsienį ir laikinai ten apsistojančių, keliones

Atvykstamasis turizmas apima užsieniečių, atvykstančių į Lietuvą ir laikinai čia apsistojančių, keliones.

Turistas – kiekvienas lankytojas, kuris lankomoje vietovėje arba šalyje apsistoja bent vienai nakčiai.

Vienadienis lankytojas – kiekvienas lankytojas, kuris lankomoje vietovėje arba šalyje neapsistoja nakvynei.

Apgyvendinimo įstaiga – kolektyvinio ar privataus apgyvendinimo patalpos, kuriose nuolat arba kartais trumpam laikotarpiui teikiama nakvynė svečiams (turistams).

Svečias – asmuo, kuris atvyksta (išvyksta) į apgyvendinimo įstaigą ir įsiregistruoja (išsiregistruoja).

Aktyvaus poilsio turizmas – keliavimas gamtinėje aplinkoje pėsčiomis, dviračiais, slidėmis, valtimis, kopiant į kalnus ir kitaip, panaudojant savo fizines ir dvasines jėgas ar turint tikslą jas atgauti.

Dalykinis (konferencijų) turizmas – keliavimas profesiniais ar darbo tikslais, siekiant įgyti profesinių žinių ir jas papildyti, ar susijęs su dalykiniais susitikimais, parodų lankymu, dalyvavimu seminaruose, konferencijose, kongresuose.

Gamtiniai sveikatos veiksniai – specifinėmis fizinėmis, cheminėmis, biologiškai aktyviomis savybėmis pasižymintys, moksliškai ištirti ir pripažinti, natūralūs mineraliniai vandenys, jūros vanduo, peloidai (durpinis purvas, sapropeliai, molis ir kiti), taikomi sveikatos stiprinimo, ligų profilaktikos ir reabilitacijos tikslais.

Kultūrinis turizmas – keliavimas turint tikslą pažinti kultūrinę aplinką, įskaitant kraštovaizdžius, kultūros ir gamtos paveldą, tradicijas, išskirtinį vietos gyvenimo būdą, įvykius ir kultūros renginius, vaizduojamąjį ir scenos menus, kitus kūrybinių ir kultūrinių pokyčių procesus.

SPA paslauga – sveikatinimo ar sveikatingumo paslauga, teikiama naudojant vandens ar gamtinius sveikatos veiksnius.

Sveikatingumo paslauga – sveikatos stiprinimo paslauga, kurią teisės aktų reikalavimus atitinkančiose patalpose teikia specialistas, įgijęs teisės aktų nustatyta tvarka šiai veiklai reikiamą kvalifikaciją.

Sveikatos turizmas – keliavimas turint tikslą pagerinti sveikatą, gaunant sveikatinimo ir (ar) sveikatingumo paslaugų.

Turizmo maršrutas – iš anksto pagal kelionės poilsio ar turizmo tikslais tematiką suplanuotas vykimo kelias, jungiantis vienoje ar keliose gyvenamosiose vietovėse turistų lankomas vietas ir turistų aptarnavimo objektus.

Turizmo produktas – paslaugų ir turizmo veiklos sąlygų visuma, siūloma turisto interesams kelionės metu tenkinti.

Turizmo trasa – keliauti poilsio ar turizmo tikslais suplanuotas, įrengtas ir specialiais trasos ženklais vietovėje paženklintas vientisas turizmo ir poilsio infrastruktūros objektas.

Viešoji turizmo ir poilsio infrastruktūra – nuosavybės teise valstybei ar savivaldybėms priklausantys stacionarūs ar laikini statiniai ir įrenginiai (turizmo trasos, pėsčiųjų (dviračių) takai, poilsio, apžvalgos ar stovėjimo aikštelės, stovyklavietės ir jų įrenginiai, paplūdimių įrenginiai, informacijos, higienos ir atliekų surinkimo priemonės, kiti renginių, lankytojų aptarnavimo ir poilsio objektai), skirti rekreacinėms teritorijoms ir turizmo objektams lankyti ir (ar) poilsio veiklai organizuoti.

1. ESAMOS TURIZMO SEKTORIAUS VISAGINO SAVIVALDYBĖJE BŪKLĖS ANALIZĖ IR PLĖTROS TENDENCIJOS

1.1 BENDRA REGIONO APŽVALGA

Pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose vietovė paminėta 1526 m. Gražus, šiuolaikinis miestas užaugo toje pačioje vietoje, kur anksčiau buvo Paliaudanės ir Visagino kaimai. Pradėjus Ignalinos atominės elektrinės statybas, pradėti kurti ir naujo miesto planai. 1975 m. vasarą jėgainės statybininkai atvilko ir prie pirmųjų daugiabučių namų pamatų pastatė didžiulį riedulį, kurio kontūrai daug kam primena Lietuvą. Šis riedulys tapo kertiniu miesto akmeniu, o diena (rugpjūčio 10), kai jis čia buvo pastatytas, paskelbta miesto gimimo diena.

Visaginas (tuometinis Sniečkus) buvo plečiamas, kadangi Ignalinos atominė elektrinė galėjo turėti net keturis reaktorius.

1992 m. rugsėjo 22 d. LR Aukščiausiosios Tarybos nutarimu grąžintas Visagino pavadinimas – toks pavadinimas buvo vieno iš kaimų, stovėjusių šioje vietoje iki juos griaunant ir statant miestą. Yra ir kita nuomonė, kad dabartinis miesto pavadinimas galbūt yra kilęs nuo frazės „visi ginasi“ – legendos byloja kadaise ežere buvus daug gyvačių, ir nuo jų visiems reikėję gintis. 1995 m. Visaginui suteiktos miesto teisės. 1996 m. liepos 26 d. Prezidento dekretu patvirtintas Visagino herbas. Herbinio skydo mėlyname lauke vaizduojama sidabrinė gervė, kuri heraldikoje reiškia atsargumą, budrumą.

Visagino savivaldybėje dauguma gyvena rusų tautybės asmenys, lietuviai, taip pat gyvena baltarusai, ukrainiečiai, totoriai, o iš viso 42 tautybės.

1.1.1 Geografinė padėtis

Visaginas – miestas Utenos apskrityje, 40 km į šiaurės rytus nuo Ignalinos, savivaldybės centras. Labiausiai žinomas dėl netoli Visagino esančios Ignalinos atominės jėgainės (7 km nuo miesto; atidaryta 1983 m. pabaigoje, uždaryta 2009 m. pabaigoje). Visaginas – jauniausias Lietuvos miestas.

Visaginas pastatytas ant šiaurinio Visagino ežero kranto. Visaginas yra apie 150 km į šiaurės rytus nuo sostinės Vilniaus ir apie 70 km į rytus nuo apskrities centro Utenos miesto.

Visagino savivaldybės ribos: iš šiaurės vakarų Gražutės regioninis parkas (Zarasų rajonas), pietuose – Ignalinos rajono žemės, kur įsikūręs Aukštaitijos nacionalinis parkas, šiaurėje – didžiausias Lietuvoje ežeras – Drūkšiai (Zarasų rajonas), rytuose už Drūkšių ežero – Baltarusijos Respublikos Vitebsko sritis.

Miestą supa miškai, jis yra labiausiai į rytus nutolęs Lietuvos miestas.

Miesto architektūra labai subalansuota, daugiaaukščiai namai gražiai dera su augalija, kurią paįvairina gerai prižiūrimi miesto gėlynai. Pėsčiųjų gatvėmis galima pasiekti poilsio zoną-parką ir Visagino ežerą. Jis yra didžiausias savivaldybės teritorijoje, užimantis 220,4 ha plotą, gylis – 6 m. Miškais apsuptą ežerą puošia nedidelės salelės, kuriose galima apsilankyti išsinuomavus valtis ar vandens dviračius. Dešimties kilometrų zonoje aplink

Visaginą yra daug įvairaus dydžio ežerų ir ežerėlių, o vaizdingose pakrantėse įrengtos poilsiavietės. Tai puikios vietos poilsiui, žvejybai, sportui tiek vasarą, tiek žiemą.

Visagino savivaldybė yra kalvotame, apaugusiame mišriais miškais krašte, kur vietomis vyrauja pušynai su nedidelėmis lapuočių priemaišomis ar lapuočių gojeliai su ošiančiais galingais plačiašakiais ąžuolais.

1 pav. Visagino savivaldybės administracinės ribos

Remiantis LR teritorijos bendruoju planu Ignalinos rajonas patenka į **mažo rekreacinio potencialo Dūkšto-Visagino** rekreacinį arealą (LR teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio mėn. 29 d. nutarimu Nr.IX-1154). Rekreacinis arealas apima visą Visagino savivaldybės teritoriją ir Ignalinos rajono savivaldybės šiaurės rytinę teritoriją bei pasižymi vidutiniškai turtingais ir neturtingais gamtinės aplinkos rekreaciniais ištekliais bei mažu kultūrinės aplinkos turtingumu.

Visagino savivaldybės teritorija pagal LR teritorijos bendrojo plano agrarinių teritorijų zonavimą patenka į Baltijos kalvyno zoną. Savivaldybės teritorijos paviršiaus reljefas priklauso dviem geomorfologiniams rajonams: Aukštaičių aukštumai ir Šiaurryčių lygumai. Kalvotame daubotame arba silpnai banguotame reljefe dirvodarinių uolienų tarpe vyrauja skeletingi ir mažai karbonatingi lengvi moreniniai priemoliai, priesmėliai ir smėliai, būdingiausi velėniniai jauriniai silpnai ir vidutiniškai nujaurėję (smėlio, priesmėlio, priemolio) ir pelkiniai dirvožemiai. Visagino savivaldybėje, žemės ūkio naudmenos sudaro 6 proc. teritorijos ir turi tendenciją mažėti.

Prie Visagino miesto prijungti šie kaimai: Šaškų, Serbiejiškės, Galų, Vilkaragio, Mantvilų, Drūkšinių, Skrytelių, Babrušos, Petriškės, Čeberakų, Karlų, Tumelinos, Juliškės, Magūnų, Julionių, Ramybės, Lapušiškės, Tiltelio, Ažukalviškės, Kalviškių, Makarovo kaimai. Statistikos departamento duomenimis, Visagino savivaldybės kaimiškose vietovėse 2011 m. gyveno 309 asmenys.

Bendra Visagino savivaldybės teritorija 58 kv. km. 2011 m[1]. viso naudojamų žemės ūkio naudmenų plotas sudarė 104 ha, ariamos žemės – 33 ha, pievų ir ganyklų –37 ha, sodų ir uogynų – 34 ha.

[1] Čia ir toliau pateiktos naujausios Statistikos departamento duomenis 2012 m. balandžio mėnesiui

Vertinant Visagino savivaldybės kaimo vietovių ateities tendencijas teigtina, jog savivaldybės socialinis ekonominis potencialas išliks Visagino mieste, tuo tarpu jei bus plėtojama kaimo vietovių infrastruktūra, sukurta pridėtinė vertė kaime tik papildys visos savivaldybės socialinius ekonominius rodiklius.

Sąlyginę konkurencingą aplinką Visagino savivaldybei sudaro kaimyninės savivaldybės: Utenos, Ignalinos, Zarasų, Molėtų, Anykščių. Trys iš jų, – Anykščių, Ignalinos ir Zarasų yra paskelbtos kurortinėmis teritorijomis.

Esminis skirtumas leidžiantis numanyti skirtingas prielaidas turizmo plėtrai regione yra skirtingas rajonų atstumas iki artimiausių pagrindinių turizmo srautų tiekėjų, – Vilniaus ir Kauno, Panevėžio, Klaipėdos, Šiaulių (žr. 1 lentelę). Vilniaus ir Kauno miestai formuoja didžiausius turistų srautus visoje Lietuvoje, Panevėžys, Klaipėda, Šiauliai yra tie regionai, kurie formuoja pakankamai didelius turistų srautus į Rytų Lietuvos ežeringuosius rajonus, ypač vasaros metu.

1 lentelė. Atstumai tarp miestų

Pagrindinės tikslinės vietinio turizmo rinkos (turistų srautai)	Atstumas, km					
	Anykščiai	Ignalina	Zarasai	Molėtai	Utena	Visaginas
Vilnius	108	110	146	64	97	152
Kaunas	109	169	181	113	132	205
Klaipėda	297	365	377	308	328	401
Panevėžys	58	147	141	101	97	170
Šiauliai	137	226	220	180	176	249

Šaltinis: Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos

1.1.2 Susisiekimo infrastruktūra

Susisiekimo sistemos gerinimas bei infrastruktūros plėtra ir modernizavimas yra neatsiejamas sėkmingo savivaldybės turizmo vystymosi garantas.

Transporto infrastruktūra taip pat yra svarbus gyvenamosios aplinkos elementas: šios infrastruktūros plėtra yra būtina siekiant spręsti tokias problemas, kaip aplinkos tarša, triukšmas, saugumas kelyje.

Automobilių kelių, gatvių ir dviračių takų tinklas

Vietinės reikšmės kelių tinklas Visagino savivaldybėje yra pakankamai tankus. Bendras rajono valstybinės reikšmės automobilių kelių ilgis 2010 m. siekė 25 km, o vietinės reikšmės kelių – 84 km. 77 km Visagino savivaldybės gatvių turi patobulintą dangą, tačiau daugelyje gatvių neįrengta lietaus kanalizacija, šaligatviai. Keliai su grunto danga sudaro tik 7 km.

Keturiuose užmiesčio keliuose (3 yra valstybės ir 1 vietinės reikšmės) pravažiuoja nuo 1.300 iki 2.700 automobilių per parą. Analizuojant Visagino savivaldybės kelių dangų tipus, galima pasakyti, kad per Visagino savivaldybės teritoriją einanti valstybės reikšmės kelių atkarpa (atkarpos bendras ilgis 25 km) turi patobulintą dangą.

Statistikos departamento duomenimis 2010 m. Visagino savivaldybėje buvo registruota 10847 lengvųjų automobilių. 2010 m. buvo užregistruota 565 naujos

transporto priemonės. Vienam tūkstančiui gyventojų tenka 385 automobiliai, Lietuvoje vidutiniškai – 479. Dėl pastaraisiais metais išaugusio autotransporto priemonių skaičiaus, Visagino savivaldybės kiemai nėra pritaikyti esamam automobilių srautui, atsiranda problemos dėl automobilių stovėjimo aikštelių trūkumo.

Visagino savivaldybės automobilių keliuose eismo intensyvumas Lietuvos mastu nėra didelis. Didžioji dalis savivaldybės gyventojų gyvena Visagino mieste, todėl miestas pasižymi dideliu teritoriniu tankumu, o netoli išsidėstę svarbiausi traukos objektai, neskatina didelio transporto poreikio. Iš dalies nepalanki yra miesto lokalizacija svarbiausių magistralių atžvilgiu, kadangi tranzitas savivaldybės teritorijoje yra minimalus, todėl sumažėja ir taip vadinamas tranzitinis turizmas. Iš kitos pusės, šie faktoriai lemia santykinai mažą automobilizacijos lygį bei eismo intensyvumą, oro taršą, kas sudaro palankias sąlygas poilsiniam turizmui.

Dviračių takų infrastruktūra yra labai pasenusi, ji nebuvo renovuojama nuo miesto statybos laikų. Trasos nėra įrengtos, nėra ženklinimo, informacinių stulpų. 2007 metais įgyvendinant ES lėšomis finansuojamą projektą, miško teritorijoje prie Visagino ežero, buvo įrengta poilsio infrastruktūra, tame tarpe atokvėpio aikštelės dviratininkams su informaciniais stulpais bei žemėlapiais. Deja, dabar daug iš jų yra išardytos ir sugadintos.

Geležinkelio infrastruktūra

Patogus susisiekimas ne tik asmeniniu, bet ir visuomeniniu transportu, geras plentų tinklas Visaginą jungia su visomis Lietuvos vietovėmis. Pro Visaginą eina viena svarbiausių Lietuvos geležinkelio tarptautinio susisiekimo linijų – Sankt Peterburgas – Daugpilis – Vilnius. Pažymėtina, jog anksčiau į Visaginą vedė dvi geležinkelio linijos, o šiuo metu – tik viena. Yra nutiesta speciali geležinkelio atšaka, skirta aptarnauti vietinio susisiekimo traukiniams maršrutu Turmantas – Vilnius – Turmantas, veikianti nuo Dūkšto gyvenvietės iki Ignalinos atominės elektrinės.

Remiantis AB „Lietuvos geležinkeliai“ informacija apie keleivių ir krovinių pervežimus geležinkeliu bei perspektyvinį poreikį, Visagino savivaldybėje naujų geležinkelio atkarpų nenumatoma. Esama vienbėgė geležinkelio linija yra neseniai suremontuota, todėl jos techninės infrastruktūros būklė yra gera. Leidžiamas maksimalus keleivinių traukinių greitis – 120 km/h. Šioje geležinkelio atkarpoje dominuoja keleivinių traukinių eismas.

Viešasis transportas

Sparčiai augantis individualių automobilių, ir kelionių autobusu skaičius rodo, kad Visagino savivaldybės ryšiai su aplinkinėmis teritorijomis stiprėja.

Pagrindiniai susisiekimo autobusų reisai pro Visaginą:

- Miesto maršrutai: Visagino miestas, sustojant stotelėse: Geležinkelio stotis – Ligoninė – Biblioteka – Statybininkų – Iki – Energetikų – Draugystės – Žalioji – Jaunystės – Santarvės – Parko – Ežerynas – Turgus – Kosmoso – Geležinkelio stotis – Ligoninė – Biblioteka – Statybininkų – Iki; Visagino miestas – sodininkų bendrijos „Pavasaris“, „Statybininkas“, „Vyšnia“, Kapinės (vasaros laiku). Priemiesčio maršrutai: Visaginas – Ignalina; Ignalina –Visaginas; Visaginas – Zarasai per Turmantą; Zarasai – Visaginas per Turmantą; Visaginas – Utena per Dūkštą ir Salaką; Utena – Visaginas per Salaką ir Dūkštą.

- Tarpmiestiniai maršrutai: Visaginas – Ignalina – Švenčionys – Vilnius; Vilnius – Švenčionys – Ignalina – Visaginas; Visaginas – Dūkštas – Utena – Ukmergė – Jonava – Kaunas; Visaginas – Zarasai – Utena – Ukmergė – Jonava – Kaunas; Kaunas – Jonava – Ukmergė – Utena – Zarasai – Visaginas; Kaunas – Jonava – Ukmergė – Utena – Dūkštas – Visaginas; Kaunas – Jonava – Ukmergė – Utena – Visaginas; Kaunas – Jonava – Ukmergė – Utena – Visaginas.
- Tarptautinio susisiekimo maršrutai: Visaginas – Daugpilis; Daugpilis – Visaginas; Daugpilis – Visaginas – Vilnius.

1.1.3 Verslas ir ekonominė aplinka

Bendras vidaus produktas

2010 m. Utenos apskrities bendrasis vidaus produktas buvo 3551,4 mln. Lt, t.y. 3,74 proc. bendro Lietuvos BVP (Lietuvos BVP 2010 m. buvo 95074,3 mln. Lt).

Didžiausia bendroji pridėtinė vertė Utenos apskrityje sukuriama pramonėje – 37,3 proc. visos vertės (pakankamai didelis pramonės potencialas Utenos apskrityje dėl stambių pramonės įmonių veiklos). Didelę pridėtinę vertę taip pat sukuria prekyba, viešbučių ir restoranų veikla, transportas, sandėliavimas ir ryšiai – 18,9 proc., viešasis valdymas, paslaugos socialinei sferai ir t.t. – 16,1 proc.

Bendrasis vidaus produktas, tenkantis vienam gyventojui Utenos regione sudarė 21,4 tūkst. litų, tai sudaro 74,1 šalies vidurkio (28,9 tūkst. litų).

Tiesioginės užsienio investicijos

2010 m. Utenos apskrityje daugiausia lėšų yra investavę Švedijos – 216,6 mln. Lt (64 proc. visų tiesioginių užsienio investicijų), Danijos – 42,3 mln. Lt (12 proc.), Vokietijos – 12,9 mln. Lt (4 proc.), Norvegijos – 9,2 mln. Lt (3 proc.), Rusijos – 7,1 mln. Lt (2 proc.) investuotojai.

2010 m. Visagino savivaldybei teko 16,1 mln. Lt tiesioginių užsienio investicijų. Visagino savivaldybė viena iš trijų daugiausiai tiesioginių užsienio investicijų gaunanti savivaldybė Utenos apskrityje. Užsienio investicijų augimas Visagino savivaldybėje pastebėtas 2009 m. lyginant su 2008 m. duomenimis, 2009 m. investicijos Visagino savivaldybėje padidėjo 45,2 proc. (3,8 mln. Lt), augimo tendencija tęsėsi ir 2010 metais: investicijos padidėjo 32 proc. (3,9 mln. Lt). 2010 m. Visagino savivaldybėje tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui sudarė 594 Lt. 2010 metais lyginant su 2009 metais Visagino savivaldybėje tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui padidėjo 38 proc. (164 Lt), o 2009 m., lyginant su 2008 m., Visagino savivaldybėje tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui padidėjo net 46,8 proc. (137 Lt).

Smulkus ir vidutinis verslas

Vietinės kilmės ištekliai, gera padėtis vartojimo rinkų atžvilgiu, išvystyta infrastruktūra sudaro palankias sąlygas SVV plėtrai Visagino savivaldybėje. Siekiant aktyvesnio vietinių verslininkų dalyvavimo investicijų procese, Visagino savivaldybė nuolat tobulina verslo paramos paslaugų sistemą. Tokiu būdu gerėja verslo sąlygos bei galimybės Visagino savivaldybėje.

Vertinant absoliutų Visagino savivaldybės veikiančių ūkio subjektų skaičių visos Utenos apskrities mastu, 2012 m. savivaldybėje veikė 441 ūkio subjektas arba 16,3 proc.

visų Utenos apskrityje veikiančių ūkio subjektų. Pagal šį rodiklį Visagino savivaldybė buvo trečia tarp visų apskrities savivaldybių. Visose kitose apskrities savivaldybėse veikiančių ūkio subjektų skaičius buvo mažesnis.

2012 m. duomenimis, Visagino savivaldybėje yra Visagino savivaldybės smulkaus ir vidutinio verslo plėtros programa. Jos tikslas – skatinti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą Visagino savivaldybėje, remti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus, jų iniciatyvas ir projektus. Iš Visagino savivaldybės Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos verslininkai gali gauti: lengvatines beprocentes paskolas, t. y. iki 100 000 Lt; dalinį ar visišką palūkanų dengimą – kai savivaldybė įsipareigoja paramos gavėjui, gavusiam kreditą, ar kredito įstaigai (bankui, kredito unijai ir kt.), suteikiančiai paskolą paramos gavėjui, padengti už paskolą skaičiuojamas palūkanas, bet ne daugiau kaip 12 000 Lt; iki 1500 Lt per metus – mugių, parodų ir kitų renginių, skirtų verslui skatinti ir plėtoti, išlaidų padengimui; iki 3 000 Lt vieną kartą per metus – mokymo, konsultavimo, kvalifikacijos įgijimo, kėlimo ar perkvalifikavimo kursų, seminarų išlaidų padengimui; iki 3 000 Lt per metus – investicinių projektų finansinei paramai iš ES ir kitų fondų gauti rengimo išlaidų kompensavimui; iki 400 Lt naujai įregistruotų įmonių pradinėms steigimosi išlaidoms padengti.

Verslininkams konsultacijas verslo steigimo, plėtros ir t.t. klausimais teikia VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius.

Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. pradžioje Visagino savivaldybėje buvo įregistruotos 1196 juridinių asmenų.

Pramonė

Vertinant Visagino savivaldybės pramonės sektoriaus pajėgumą ir plėtrą, 2004–2011 pramonės produkcijos apimtys Visagino savivaldybėje nuolat didėjo. Tai matyti iš parduotos pramonės produkcijos apimties augimo – produkcijos apimčių rodikliai per minėtą laikotarpį išaugo 10 kartų. Visagino savivaldybėje, kaip beje ir apskrities bei šalies, pramonės įmonių realizuotoje produkcijoje lėtai auga naudojančios aukštos kvalifikacijos darbo jėgą, į mokslo tyrimus, aukštas technologijas orientuotos pramonės dalis. Didžiausios veikiančios pramoninės įmonės Visagino savivaldybėje: UAB „Visagino linija“, UAB „Kogus“, UAB „Visatex“, UAB „Vilstata“, UAB „Evikonas“ ir kiti.

Statyba ir būsto plėtra

Materialinės investicijos Utenos apskrityje 2009 m. sudarė 842900 tūkst. Lt, tai sudaro 5,9 proc. visos šalies materialinių investicijų. Įvertinant investicijų pasiskirstymą Utenos apskrityje, didžioji dalis apskrities materialinių investicijų tenka Visagino savivaldybei – 61,1 proc. Palyginus su kitomis Utenos apskrities savivaldybėmis, materialinės investicijos Visagino savivaldybė gerokai viršija investicijas kituose savivaldybėse.

Vertinant santykinį dydį – materialines investicijas, tenkančias vienam gyventojui, Visagino savivaldybė 2004–2010 m. viršijo apskrities vidurkį. 2010 m. Visagino savivaldybėje vidutiniškai vienam gyventojui teko 4988 Lt materialinių investicijų, apskrityje – 2418 Lt. Materialinės investicijos tenkančios vienam gyventojui 2010 m., lyginant su 2009 m., Visagino savivaldybėje sumažėjo 73 proc. Mažiausiai investicijų vienam gyventojui apskrities mastu 2010 m. teko Anykščių rajono savivaldybėje.

Visagino savivaldybėje egzistuoja pakankamai aktuali individualių namų gyvenamojo fondo problema.

Visagino savivaldybės administracijos duomenimis, per paskutinius trejus metus Visagine buvo pastatyti 2 negyvenamieji pastatai: Lietuvos Respublikos darbo biržos Visagino skyrius bei prekybos centras „Domino“. Nuo 1992 m. iki 2012 m. negyvenamosios paskirties objektų statybos sąstingis rodo, kad šioje srityje savivaldybės ekonominis gyvenimas stagnavo.

Prekyba ir paslaugos

Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. pabaigoje Visagino savivaldybėje buvo 121 parduotuvių (mažmeninės prekybos, įskaitant variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą, techninę priežiūrą ir remontą, automobilių degalų mažmeninę prekybą). Tai sudarė 0,74 proc. Lietuvos bei 14,4 proc. Utenos apskrities parduotuvių. Vertinant parduotuvių skaičių, tenkančių vienam tūkstančiui gyventojų Visagino savivaldybėje 2010 m., fiksuotas 4,4 parduotuvės.

2008 m. Visagino savivaldybėje buvo 15 restoranų ir kitų maitinimo įstaigų, tai sudarė 17,8 proc. Utenos apskrityje ir 0,4 proc. šalyje veikiančių restoranų ir maitinimo įmonių. Lyginant su kaimyniniais rajonais, 2008 m. pabaigoje daugiau restoranų ir kitų maitinimo įstaigų buvo Utenos rajone – 25. Mažiau restoranų ir kitų maitinimo įstaigų negu Visagino savivaldybėje, apskrityje buvo Molėtų (14), Anykščių (13), Zarasų (9), Ignalinos (8) rajonuose.

Tiek Utenos apskrityje, tiek ir Visagino savivaldybėje vyrauja tik vietinius būtiniausius poreikius tenkinančios paslaugos: kirpyklos, sveikatos apsaugos, transporto ir buitinės paslaugos. 2008 m. duomenimis, Visagino savivaldybėje buvo 67 paslaugų įmonės, tai sudarė 0,37 proc. visų šalies bei 16,54 proc. visų Utenos apskrities paslaugas teikiančių įmonių.

Svarbus aspektas – Visagine veikiančių poilsio organizavimo, kultūrinės ir sportinės veiklos įmonių skaičiaus mažėjimas. Manytina, jog įgyvendinant vieną arba kitą naujos atominės elektrinės statybos scenarijų, Visagino savivaldybėje išaugs poilsio, kultūrinės bei sporto veiklos paslaugų poreikis: didės naujų darbuotojų, atvykusių statyti 1) branduolinio kuro saugyklas bei kapinynus, 2) Visagino atominę elektrinę, skaičius. Tikėtina, jog laisvu nuo darbo metu, darbuotojai, neradę reikiamų paslaugų Visagine, ieškos galimybių praleisti laiką kaimyninėse savivaldybėse (atstumai iki kaimyninių savivaldybių nedideli: Zarasai – 25 km, Ignalina – 40 km). Tokiu būdu stiprės kitų savivaldybių ekonominis socialinis potencialas. Siekiant išvengti tokios situacijos, būtina inicijuoti naujų poilsio, kultūros bei sporto paslaugų atsiradimą Visagino savivaldybėje (pvz., išnaudoti Visagino ežero galimybes sportui bei poilsiui, teikti maitinimo paslaugas Visagino ežero saloje, sukurti paslaugų kompleksą panaudojant Visagino savivaldybės miškus, išnaudoti rekreacinės paskirties teritorijas savivaldybėje, organizuoti įvairius renginius kultūrine tematika, ypatingai šiltuoju metų laiku, skatinti žiemos sportą – slidinėjimas, pasivažinėjimas sniegomobiliais ir kt.). Šiuo metu teikiamos paslaugos nepatenkina netgi vietinių Visagino savivaldybės gyventojų poreikių (nesutvarkyta Visagino ežero rekreacinė teritorija bei kitos miesto teritorijos; Visagino mieste yra tik kelios laisvalaikio praleidimo galimybės, viena iš jų – prekybos centras „Domino“).

1.1.4 Žmogiškieji ištekliai

Statistikos departamento duomenimis, Visagino savivaldybėje 2011 metais gyveno 27 113 gyventojų (2010 m. gyveno 28 335 gyventojai, 2009 m. – 28 474), iš jų 26 804 – mieste, 309 – kaime.

Vertinant gyventojų amžiaus struktūros dinamiką Visagino savivaldybėje 2001-2011 m. laikotarpiu (toks laikotarpis tik iš dalies leidžia įvertinti populiacijos senėjimo ar kitų amžiaus struktūros pokyčių tendencijas), akivaizdžiai matyti, kad Visagino savivaldybėje ne tik sumažėjo gyventojų apskritai, bet tuo pačiu (1,4 karto) išaugo pagyvenusių ir senų gyventojų skaičius (pensinio amžiaus gyventojų).

2011 m. Visagino savivaldybėje gyventojai pasiskirstę atitinkamai: vyrai 47,6 proc. (12914 vyrai), moterys – 52,4 proc. (14199 moterų) visų gyventojų.

2012 m. balandžio 30 d. nedarbas Lietuvoje siekė 11,8 proc., o Visagine – 11,6 proc., tai mažiausiai nedarbas Utenos regione, vidutinis pagal regioną – 14,9 proc.

Šiuo metu Visagine yra laisvų darbo vietų, bet ne itin kvalifikuotam darbui ir už minimalią algą. Bet ir atleidžiami iš atominės elektrinės darbuotojai nėra tokių labai specifinių profesijų. Atleidžiami elektromontuotojai, dezaktyvuotojos, valytojos, virėjos, buhalteriai, t.y. tokie darbuotojai, kurie gali savo įgūdžius ir žinias pritaikyti kitose įmonėse.

Kalbant apie žmogiškuosius išteklius turizmo srityje, reikėtų pastebėti, kad Visagino savivaldybės administracijoje dirba tik vienas specialistas atsakingas už turizmą. Teritorijoje nėra įsteigto Turizmo informacijos centro, tai sudaro sunkumus miesto svečiams ieškant informacijos apie lankytinas vietas, apgyvendinimo, maitinimo, pramogų paslaugas.

Pagal Visagino savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, Visagine yra du ekskursijų vadovai, kurie gali vesti ekskursijas lietuvių, anglų, rusų, vokiečių kalbomis. Tačiau oficialių gidų Visagino savivaldybėje nėra užregistruota, esamų ekskursijų vadovų paslaugos nėra reklamuojamos.

Reikėtų pastebėti, kad esamos Visagino savivaldybėje turizmo agentūros nėra orientuotos į vietinį ar atvykstamąjį turizmą, o plečia tik išvykstamąjį.

Norint sėkmingai ir efektyviai plėsti turizmą, Visagino savivaldybė turi daugiau dėmesio skirti žmogiškųjų išteklių plėtojimui: mieste akivaizdžiai trūksta turizmo informacijos, taikomos rinkodaros priemonės yra menkos ir negali pritraukti turizmo srautų. Savivaldybės administracija turėtų skirti daugiau lėšų konkretesnėms turizmo plėtros priemonėms, taikant tam tikras lengvatas turizmą plėtojantiems asmenims, aktyviai bendradarbiauti, remti dalyvavimą parodose ir t.t.

1.2 VISAGINO SAVIVALDYBĖS TURIZMO IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

1.2.1 Gamtiniai ištekliai

Visagino miesto teritorija ir didžioji Visagino savivaldybės teritorijos dalis patenka į tarptautinės svarbos Baltijos ežeruotojo kalvyno geoekologinę takoskyra. Visagino savivaldybė yra Utenos apskrities šiaurrytinėje dalyje, kalvotame, apaugusiame miškais krašte, kur vyrauja pušynai su nedidelėmis lapuočių priemaišomis. Yra daugiau kaip 100 ežerų ir ežerėlių, telkšo Visagino ežeras.

Žemės ūkio naudmenos sudaro 5,9 proc. visos savivaldybės teritorijos, miškai – 56 proc., keliai – 3,2 proc., užstatyta teritorija – 14 proc., vandenys – 5,8 proc., kita žemė – 15 proc. Bendras miškų plotas – 357,4 ha. Daugiausia miškuose auga pušynų – 45 proc., beržynai – 30 proc., juodalksnynai – 10 proc. Antrame ir trečiame paveiksle galima pamatyti Visagino savivaldybės gamtinį karkasą ir miškų priklausomybę. Mišku tvarkymu užsiima Ignalinos rajono Dūkšto urėdija ir Nacionalinė žemės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos.

Vaizdingos Visagino apylinkės palankios pažintiniam turizmui plėtoti. Miškuose bei pelkėse gausu gamtos gėrybių – uogų, grybų. Dešimties kilometrų zonoje apie Visaginą yra 110 įvairaus dydžio ežerų ir ežerėlių, o vaizdingose pakrantėse įrengtos poilsiavietės. Tai puikios vietos poilsiui, žvejybai, sportui tiek vasarą, tiek žiemą. Šiuo metu įteisintų viešųjų paplūdimių savivaldybės teritorijoje nėra.

Pagal saugomų teritorijų valstybės kadastrą Visagino savivaldybėje priskirtos:

- Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (Drūkšių ežeras). Plotas savivaldybėje – 2,34 ha, visas plotas 3611,62 ha;
- Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (Drūkšių ežeras). Plotas savivaldybėje – 43,13 ha, visas plotas 3654,04 ha.

Kalbant apie didžiausius ežerus Visagino savivaldybėje, reikėtų pažymėti šiuos:

- Drūkšių ežeras – Europinės svarbos gamtinė teritorija. Ežeras ir jo pakrantės driekiasi pačiame Lietuvos pakraštyje, jos šiaurės rytų dalyje, Zarasų ir Ignalinos rajonų bei Visagino savivaldybės sandūroje ir šliejasi prie valstybinės šalies sienos. Pats ežeras yra tarpvalstybinis vandens telkinys, kurį kerta valstybinė Lietuvos – Baltarusijos siena. Ežeras yra įtrauktas į neišnuomotinų (valstybinės reikšmės) vandens telkinių sąrašą, todėl čia verslinė ir mėgėjiška žūklė organizuojama pagal Aplinkos ministerijos leidimus, plaukiojimas valtimis ribojamas dėl pasienio režimo. Ežere su aplinkiniais upeliais, pakrančių pelkėmis ir miškais yra gausu retų ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europos Sąjungoje floros ir faunos atstovų, o pats ežeras ypač vertingas dėl retų paukščių, reliktinių vėžiagyvių ir žuvų. Žuvys ežero apylinkių gyventojams nuo seno buvo svarbus pragyvenimo šaltinis, todėl yra nemažai duomenų apie jų įvairovę šiame vandens telkinyje. Pagal juos praėjusio šimtmečio antroje pusėje buvo aptinkamos 23-26 žuvų rūšys.
- Baltasiai – ežeras Visagino savivaldybės pietvakariuose, apie 6 km į šiaurę nuo Rimšės. Anksčiau priklausė Ignalinos rajonui. Ilgis 0,7 km, plotis iki 0,4 km. Krantai aukšti, miškingi. Vakariniu pakraščiu praeina Vilniaus-Daugpilio geležinkelis. Plotas 0,18 kv. km. Kranto linijos ilgis 0,37 km;
- Gulbinis – ežeras apie 5 km į šiaurę nuo Rimšės. Ilgis iki 0,8 km, plotis iki 0,5 km. Krantai daugiausia lėkšti, vietomis supelkėję. Šiaurėje išteka Gulbinės upelis į Drūkšių ežerą. Prie Gulbinio įsikūrusios Magūnų ir Juliškės gyvenvietės. Plotas 0,254 kv. km. Kranto linijos ilgis 2,73 km;
- Imaudas – ežeras šiaurės rytų Lietuvoje, Visagino savivaldybėje, apie 7 km į šiaurės rytus nuo Rimšės. Ežerą supa miškas. Plotas 0,012 kv. km. Kranto linijos ilgis 0,48 km;
- Kukuižė – ežeras apie 1 km į pietvakarius nuo Visagino centro. Plotas 0,015 kv. km. Kranto linijos ilgis 0,47 km;
- Pasamanė – ežeras apie 6 km į šiaurės rytus nuo Rimšės. Plotas 0,163 kv. km. Kranto linijos ilgis 2,36 km;

- Skrytas – ežeras apie 10 km į šiaurės rytus nuo Rimšės. Plotas 0,129 kv. km. Kranto linijos ilgis 1,48 km;
- Visaginas – yra didžiausias savivaldybės teritorijoje, užimantis 220,4 ha plotą. Miškais apsuptą ežerą puošia nedidelės salelės, kuriose galima apsilankyti valtimis ar vandens dviračiais. Vidutinis gylis 2,9 m, didžiausias – 6 m.

Kaip matome, Visaginas yra turtingas vertingais gamtovaizdžiais. Tai lemia didelį potencialą plėtoti turizmo ir poilsio paslaugas.

1.2.2 Kultūros ir sporto srities ištekliai

Sporto srities analizė ir sporto renginiai, kaip Visagino savivaldybės aktyvaus turizmo ištekliai

Gyventojų aktyvumas sporto srityje. Remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 2010 m. sporto varžybose ir sveikatingumo renginiuose dalyvavo 3106 Visagino savivaldybės gyventojai, tai sudarė 11,5 proc. visų Visagino gyventojų. 2009 m. dalyvaujančių sporto varžybose ir sveikatingumo renginiuose buvo 7253 (26 proc.).

Vienas iš kertinių savivaldybės sportinio gyvenimo reiškinių – bendrojo ugdymo mokyklų sporto žaidynės, kurios vykdomos pagal Lietuvos mokinių olimpinio festivalio, tradiciškai globojamo Lietuvos Respublikos Prezidento, modelį. 2010–2011 m. m. Visagino mokyklų sporto žaidynėse buvo organizuotos 22 varžybos, kurios iš viso tęsėsi 67 dienas. Šiame masiškiausiame kompleksiniame mokyklų sporto renginyje dalyvavo 945 mokiniai. Lietuvos mokinių olimpinio sporto festivalio varžybose mažųjų savivaldybių bendroje įskaitoje Visaginas užėmė 4 vietą.

Dideliu aktyvumu pasižymi ir renginių „Sportas visiems“ dalyviai. 2011 m. miesto gyventojams buvo pasiūlyta 12 renginių, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 1450 nuo mokyklinio iki pensinio amžiaus aktyvaus gyvenimo mėgėjų. Tai rodo, kad Visagine sportuojantieji sudaro palyginti nemažą dalį visų gyventojų, tad ir sporto įstaigų, kurioms jie priklauso, veikla yra išplėtota. Žaidynės „Sportas visiems“ apima visas Lietuvos savivaldybes, tai nėra tik Visagino savivaldybės renginys, tačiau šios žaidynės patrauklios jų dalyviams tuo, kad yra atviros kiekvienam sporto entuziastui. Jose dalyvauja nuo mokyklinio iki pensinio amžiaus aktyvaus gyvenimo mėgėjai.

Miesto dienos sporto varžybos vykdomos visą rugpjūčio mėnesį ir apima 14 sporto šakų mini turnyrus, o varžybose dalyvauja ne tik visaginiečiai, bet ir svečiai iš kaimyninių savivaldybių bei Latvijos ir Baltarusijos. Populiariausia sporto šaka mieste lieka futbolas: be senas tradicijas turinčio ir visada dalyvių ir žiūrovų gausa pasižyminčio „Evikono“ taurės salės futbolo turnyro buvo vykdomi pirmojo mero V. Ščiurovo taurės veteranų turnyras, N. Medvedevo vaikų futbolo turnyras, gražia tradicija tapęs jaunimo savanorių grupės organizuojamas futbolo festivalis „Visagino taurė“.

Masiškiausi ir populiariausi miesto sporto renginiai: Miesto dienos sporto varžybos, trunkančios visą rugpjūčio mėnesį, „Evikono“ taurės futbolo turnyras bei Tarptautinis graikų-romėnų imtynių turnyras, Tarptautinis aerobikos turnyras ir Tarptautinis T. Semionovos sportinės akrobatikos turnyras. Su jaunimo savanorių grupėmis buvo organizuotas III Jaunimo futbolo festivalis, kuriame dalyvavo 14 komandų – virš 200 dalyvių. Šis futbolo festivalis kiekvienais metais tampa vis didesniu jaunimo traukos centru, ne vien sporto, bet ir kultūriniu reiškiniu Visagino jaunimui, savotiška savanorių mokykla,

nes kiekvienais metais šiame projekte dalyvauja 30–40 jaunųjų savanorių, kurie festivaliui ruošiasi 3–4 mėnesius.

Dėl infrastruktūros trūkumo žiemos metu Visagine neorganizuojami žiemos sporto renginiai, mažai vyksta futbolo turnyrų (neorganizuojamos tarptautinės aukšto lygio varžybos), nevyksta teniso turnyrai, irkluotojų pasirodymai.

Sporto įstaigos. Visagino savivaldybėje veikia viena biudžetinė sporto įstaiga – Sporto centras bei 22 sporto klubai. 2011 metais 810 mokinių lankė Sporto centrą. Tai sudaro apie 28 proc. bendro mokinių skaičiaus mieste (palyginimui – Lietuvoje apie 15 proc.). Sporto klubuose sportuoja apie 300 lankytojų. Centre dirba 36 sporto treneriai, savivaldybės gyventojams siūloma 12 sporto šakų.

Kaip jau buvo minėta, Visagino sporto centrui priklauso buvusi akrobatikos sporto mokykla, įsteigta 1978 m. Jame kultivuojamos 4 sporto šakos: sportinė akrobatika, šuoliai ant akrobatinio takelio, šuoliai ant batuto, sportinė aerobika. Nuo 1992 metų Visagino akrobatai dalyvauja Europos ir pasaulio čempionatuose.

Buvusios mokyklos sporto bazė, šiuo metu priklausanti Visagino sporto centrui, vienintelė Lietuvoje pritaikyta plėtoti sportinę akrobatiką ir šuolius ant batuto. Bazės renovacija – nuolatinis savivaldybės rūpestis, reikalaujantis didelių lėšų. 2012 m. baigsis pastato apšiltinto darbai, tačiau taip pat reikėtų atlikti vidinę rekonstrukcija ir įsigyti naują sporto įrangą.

Be minėtų 4 akrobatikos sporto šakų Visagino sporto centre taip pat kultivuojamos: slidinėjimas, graikų – romėnų imtynės, baidarių ir kanojų irklavimas, futbolas, krepšinis, lengvoji atletika, biatlonas, sportiniai šokiai. Mokymas organizuojamas vaikams nuo 7 metų, trijų pakopų grupėse: pradinio rengimo grupėje, meistriškumo ugdymo grupėje, meistriškumo tobulinimo grupėje.

Sporto infrastruktūra. Pagrindinis miesto stadionas nebuvo rekonstruotas nuo jo statybos laiku ir šiuo metu neatitinka LR futbolo federacijos keliamų reikalavimų. Stadionas neatitinka higienos normoms, o atsarginio lauko smėlio danga kenkia sveikatai. Miesto pagrindiniame stadione dažnai vyksta miesto šventės, renginiai. Norint užtikrinti tinkamas organizavimo sąlygas, turi būti pakeista apšvietimo sistema, pakeista takelių danga, įrengtos patalpos žiūrovams, sportininkams. Taip pat prie stadiono nesutvarkytas privažiavimas ir automobilių stovėjimo aikštelė, todėl šiuo metu labai sunku privažiuoti dideliems autotransporto priemonėms, trūksta erdvės automobilių stovėjimui.

Irklavimo bazė prie Visagino ežero įkurta daugiau kaip prieš 20 metų ir nebeatitinka šios sporto šakos Visagino savivaldybėje išvystyto lygio keliamų reikalavimų. Seni vagonėliai negali užtikrinti normalių sąlygų baidarių ir kanojų laikymui, nėra įrengto pirso, kitos infrastruktūros. Visagino savivaldybėje išugdomi pasaulinio lygio irkluotojai, tačiau irkluotojų treniravimosi sąlygos neatitinka ES šalims nustatytų reikalavimų.

Kalbant apie sportui skirtą infrastruktūrą, reikėtų paminėti, kad šiuo metu Visagine yra: stadionas prie Draugystės vidurinės mokyklos, kuris sudarytas iš dviejų dalių: vienas stadionas skirtas futbolui ir krosų bėgimui, o kitas susideda iš minifutbolo aikštės, tinklinio aikštelės, krepšinio aikštelės, teniso stalų. Stadionas prie „Gerosios vilties“ mokyklos susideda iš stadiono miniftubolui, vaikų žaidimo aikštelės, krepšinio aiktelės, BMX dviračių ir riedlentininkų aikštelių. Taip pat yra didelis futbolo stadionas prie namo, esančio Visagino g. 27.

Nors miesto gyventojai sportuoja aktyviai, noriai dalyvauja sporto renginiuose, jiems sudaromos sąlygos sportuoti, tačiau mieste trūksta išplėtotos, modernios aktyvaus poilsio infrastruktūros.

Tokiu būdu, matome, kad Visaginas turi didelį potencialą būti populiarus tarp aktyvų poilsį bei sportą mėgstančių turistų. Atnaujinus sporto infrastruktūrą, Visaginas turėtų galimybę organizuoti respublikines ir tarptautines sporto varžybas, tapti įvairių sporto rūšių sirgalių traukos centru.

Kultūros srities analizė ir renginiai, kaip Visagino savivaldybės kultūrinio turizmo ištekliai

2009 metų pabaigoje buvo įgyvendintas Visagino kultūros centrų veiklos optimizavimo planas ir buvo sumažintas kultūros įstaigų skaičius: prie Visagino kultūros centro buvo prijungtas Visagino jaunimo kultūros centras „Orbita“ bei likviduotas Visagino tautinių kultūrų centras. Likviduotos viešosios įstaigos Visagino tautinių kultūrų centro bei Visagino jaunimo kultūros centro „Orbita“ funkcijos reorganizacijos proceso metu buvo perduotos biudžetinei įstaigai Visagino kultūros centrui.

Šiuo metu Visagino savivaldybėje veikia 3 kultūros įstaigos:

- Visagino kultūros centras;
- Visagino viešoji biblioteka ir jos filialas;
- Visagino vaikų kūrybos namai.

Visagino kultūros centras. Ši savivaldybės biudžetinė įstaiga tenkina visuomenės kultūros poreikius, savo veikla puoselėja įvairių tautų, gyvenančių savivaldybės teritorijoje, etninę kultūrą, mėgėjų meną, kuria menines programas, plėtoja švietėjišką (edukacinę), pramoginę veiklą, tenkina bendruomenės kultūrinius poreikius, organizuoja profesionalaus meno sklaidą savivaldybėje. Visagino kultūros centras, kaip ir dauguma įstaigų Visagine, pradėjo funkcionuoti apie 1980-uosius metus.

Visagino kultūros centrą sudaro 3 skyriai: Mėgėjų meno skyrius, Profesionalaus meno sklaidos ir renginių aprūpinimo skyrius, Etninės kultūros ir edukacijos skyrius. Kultūros centro veiklos tikslas – tenkinti vietos bendruomenės visų amžiaus grupių, tautinių bendrijų poreikius, išlaikant ir tęsiant tradicijas, puoselėjant Rytų Aukštaitijos regiono etninę kultūrą, organizuojant mėgėjiško, profesionalaus ir kino meno renginius bei teikiant kitas kultūros paslaugas. Visagino kultūros centro funkcijos: sudaryti sąlygas įvairių tautų etninės kultūros sklaidai, populiarinti senąsias kultūros tradicijas, papročius, laiduoti etninės kultūros perimamumą; organizuoti mėgėjų meno kolektyvų, studijų, būrelių veiklą; rūpintis mėgėjų meno kolektyvų parengimu ir dalyvavimu Dainų šventėse, vietiniuose, regioniniuose, respublikiniuose ir tarptautiniuose renginiuose; organizuoti pramoginius, edukacinius ir kitus renginius įvairių tautų bendruomenėms; organizuoti valstybinių švenčių, atmintinų datų, kalendorinių švenčių paminėjimą; rūpintis vaikų ir jaunimo užimtumu, meniniu ugdymu ir saviraiškos galimybėmis; kurti ir įprasminti šiuolaikines modernias meno veiklos formas; sudaryti sąlygas profesionalaus meno sklaidai; tenkinti sociokultūrinius bendruomenės poreikius; organizuoti kino meno sklaidą; rengti mėgėjų ir profesionalių vaizduojamojo meno kūrėjų darbų parodas.

Kultūros centro teritorinę struktūrą sudaro „Draugystės“, „Bangos“, „Orbitos“ ir Etninės kultūros salės, kuriose yra koncertų salės, kino salė, patalpos kūrybinei veiklai, parodų salė. „Bangos“ salė pritaikyta diskotekoms rengti, įvairiems renginiams organizuoti. „Draugystės“ salių infrastruktūra tinkama koncertams rengti, kino filmams rodyti (2002-2003 m. „Draugystės“ centro pastate buvo renovuota kino salė, talpinanti 120 žmonių, – buvo sumontuota erdvinio įgarsinimo ir kita reikiama aparatūra, kuri užtikrino teikiamų paslaugų inovatyvumą bei šiuolaikiškumą). „Orbitos“ salė buvo atnaujinta ir šiuo metu yra viena moderniausių Lietuvoje, „Draugystės“ vienos salės atnaujinimo darbai yra vykdomi šiuo metu. Etninės kultūros, ypač „Bangos“ salėms reikalingas patalpų ir įrangos

modernizavimas (prasta garso aparatūros ir kilnojamojo inventoriaus būklė). Trūksta įrengtų bei pritaikytų patalpų repeticijoms, teatro spektakliams, administraciniam darbui. Siekiant kultūros centrui priklausančias patalpas pritaikyti teatro ir kitiems kultūros plėtros poreikiams, reikėtų jas renovuoti, įrengti šiuolaikišką apšvietimo ir garso aparatūrą.

Statistikos departamento pateikiamais duomenimis, visoje Utenos apskrityje, kuriai priklauso Visagino savivaldybė, kino salių skaičius per pastaruosius ketverius metus nekito – jų yra 4. Atsižvelgiant į nedidelį jų skaičių, šiuolaikiškai įrengta Visagino kino salė – didelis pranašumas, lyginant su kaimyninėmis savivaldybėmis ir visa apskritimi. Šiuo metu įgyvendinant ES lėšomis finansuojamą projektą, rekonstruojamas visas kultūros centro „Draugystė“ pastatas, keičiama įranga. Artimiausiu metu planuojama renovuoti ir kultūros centro „Banga“ pastatą.

Visagino savivaldybėje aktyviai koncertuoja mėgėjų meno kolektyvai. 2011 m. Visagino kultūros centre veikė 23 meno mėgėjų kolektyvai, kuriuos lankė 320 Visagino miesto gyventojų, iš jų: 7 vaikų ir jaunimo kolektyvai, 10 studijų bei būrelių, turinčių 185 dalyvių.

Visagino meno kolektyvai 2011 metais surengė 370 renginius, kuriuose apsilankė 12706 lankytojai, 2010 metais surengė 345 renginius, kurie pritraukė 21103 lankytojus. Nors 2011 metais bendras renginių skaičius buvo didesnis, tačiau 2010-aisiais organizuotuose renginiuose apsilankė 8397 lankytojais daugiau nei 2010 m.

Prie Visagino kultūros centro veikia Europos informacijos centras, kuris teikia informaciją apie Europos Sąjungos institucijas, finansavimo galimybes kultūrinėms, socialinėms iniciatyvoms. Be informavimo paslaugų Europos informacijos centras taip pat organizuoja įvairius kultūrinius ir pažintinius renginius, pvz. 2012 m. centras organizuoja žaidimą „Europrotas“, kuriame dalyvauja komandos po 6-7 žm. skirtingo amžiaus (nuo 12 m. iki 76 m.).

Visagino viešoji biblioteka. 2005 m. rugsėjo 1 d. Visagino viešajai bibliotekai suteiktas biudžetinės įstaigos juridinio asmens statusas. Didėjant skaitytojų srautams, buvo įsteigtas bibliotekos miesto filialas. Viešoji biblioteka yra II miesto mikrorajone, o jos filialas – I-ajame. 2011 m. Lietuvos nacionalinės bibliotekos duomenimis, bibliotekų dokumentų fondą sudaro 123563 leidiniai, vartotojų skaičius – 2627, o lankytojų skaičius siekė 41217 žmonių. Bibliotekų skaitytojai ir lankytojai neproporcingai pasiskirstę pagal gyvenamą vietą. Dalis skaitytojų lankosi ir vienoje, ir kitoje bibliotekoje.

Prie bibliotekos tikslų pasiekimo prisideda ir šalia bibliotekos veikianti meno galerija, kurioje organizuojamos parodos, kultūrinė, edukacinė veikla. Bibliotekoje organizuojami literatūriniai vakarai: skaitymai, knygų aptarimai (taip stengiamasi populiarinti skaitymą), organizuojamos parodos (teminės, rašytojų, poetų, įžymių žmonių), rengiamos vaikų ekskursijos į biblioteką.

Visagino vaikų kūrybos namai. Buvo įsteigti 1993 m. birželio 1 d. Pirmaisiais savo mokslo metais (1993-1994) pradėjo veikti 14 būrelių, buvo priimta 375 vaikai, kurie norėjo turiningai leisti laisvalaikį, įgyti naujų žinių ir įgūdžių. Iš viso per 15 įstaigos darbo metų Vaikų kūrybos namuose veikė daugiau kaip 150 būrelių, klubų, kursų, kuriuose užsiiminėjo apie 19 tūkstančių ugdytinių!

Šios papildomo ugdymo įstaigos pagrindinis tikslas buvo vaikų ir jaunimo užimtumas popamokiniu metu. Vėliau atsirado kitas tikslas – neformalusis švietimas. Abi šios kryptys yra vystomos ir integruojamos. Įvairių būrelių, studijų, klubų, laboratorijų veikla padeda spręsti Visagino vaikų ir jaunimo užimtumo problemos. Vėliau buvo įkurta

Vaikų kūrybos namų meno mokykla, kurią baigę ugdytiniai gauna Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintus pažymėjimus.

VVKN nuolat organizuoja parodas, teatro studijos teatro festivalius ir pasirodymus, šokių ir baleto studijų koncertus, dalyvauja masiniuose Visagino savivaldybės ir kitų miestų renginiuose, kasmet vyksta apie 20 tradicinių renginių.

Kultūriniai renginiai. Visagino mieste organizuojami įvairaus žanro profesionalaus meno koncertai ir spektakliai, vyksta diskotekos, poilsio ir teminiai vakarai. Koncertuoja užsienio šalių, muzikos, teatro, baleto kolektyvai bei pavieniai atlikėjai. Atkreiptinas dėmesys, kad aukšto lygio profesionaliojo meno renginiams trūksta salės/estrados su modernia įgarsinimo, apšvietimo bei scenos įranga.

Visagine organizuojami kalendoriniai renginiai, skatinantys etnokultūrinę ir edukacinę veiklą, yra pažymimos valstybinių švenčių datos. Mieste vyksta ir respublikiniai renginiai (vienas iš pavyzdžių – šiuolaikinių šokių festivalis „Gervė“) bei tarptautiniai renginiai (šokių ir dainų festivalis „Ežerų sietuva“).

Kas antrą rudenį vyksta unikalus tarptautinis tautinių kultūrų festivalis – Rudeninės. 2010 metais Visagine vyko jau III tarptautinis festivalis. Festivalių metu Visagino tautinių bendrijų kolektyvai susitinka su svečiais iš savo etninių tėvynių.

Gana plačiai žinomas, privačios iniciatyvos dėka jau daug metų gyvuojantis tarptautinis renginys – „Visagino Country“. 2011 metais vyko 18-asis country muzikos festivalis, kuris kaip visada surenka daug svečių ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio.

Rugpjūčio mėnesio pradžioje vyksta Visagino miesto šventė. Šias metais Visaginas švęs savo 37-ąjį gimtadienį. Visaginas 2010-2011 metais dalyvavo respublikiniame konkurse „Lietuvos supermiestas“, kur pelnė garbingą trečią vietą ir gavo Bronzinio supermiesto titulą. Švenčiant 35-ąjį gimtadienį buvo sukurta daina apie Visaginą, savotiškas Visagino himnas, kuris taip ir vadinasi „Daina apie Visaginą“.

Jau kelis metus organizuojamas tarptautinis monospektaklių festivalis „Atspindys“. 2012-ųjų metų festivalis pristatė vienuolika monospektaklių iš Latvijos, Lietuvos, Prancūzijos, Rusijos, Ukrainos.

Viešosios iniciatyvos dėka organizuojamas autorinės akustinės roko muzikos festivalis „Euro primus“.

Miesto meno mėgėjų kolektyvai dažnai vyksta į įvairius renginius visoje šalyje. Svečiai iš kitų miestų taip pat mielai lankosi Visagine. Visagino kultūrinį gyvenimą brandžiais projektais labai pagyvina Visagino Česlovo Sasnausko muzikos mokyklos bei Visagino vaikų kūrybos namų pedagogų ir ugdytinių kolektyvai.

Visagino apylinkių priešistorė ir kultūros paveldo ištekliai

Ankstyviausi duomenys apie Visagino savivaldybės teritorijos priešistorę mus pasiekė iš VIII-VII tūkst. pr. Kr. Archeologų radiniai pasakoja mums apie gyvenimą šiose vietovėse, buities ir karybos istoriją. Pirmieji gyventojai čia pasirodė atsitraukus paskutiniam ledynui. Mezolito laikotarpiu čia gyveno Kundos ir Mezolitinės Nemuno kultūros gyventojai. Ankstyviausi neolito laikmečio žmonės priklausė Narvos kultūrai, kuri egzistavo ir ankstyvajame bronzos amžiuje. Vėlyvajame bronzos amžiuje pasirodė brūkšniuotosios keramikos kultūros bendruomenės, kurios gyveno atviro tipo gyvenvietėse, statėsi piliakalnius. Šios kultūros gyventojai išliko iki II–III a. po Kr. Šias bendruomenes pakeitė Rytų Lietuvos pilkapių kultūra (lietuvių gentys), kuri išliko iki pat istorinių laikų.

Aptariant kultūros paveldą Visagino savivaldybėje pagal Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos informaciją, išsiskiria Drūkšinių kaimas, kuriame įregistruotos visos 7 savivaldybės kultūros vertybės: Grikiniškės senovės gyvenvietė; Grikiniškės senovės gyvenvietė II; Grikiniškės senovės gyvenvietė III; Pertiškės piliakalnis; Petriškės senovės gyvenvietė; Petriškės senovės gyvenvietė II ir Stabatiškės dvarvietė.

Nors išvardyti kultūros paveldo objektai yra įtraukti į kultūros vertybių registrą, tinkamai jų priežiūrai, išsaugojimui bei pritaikymui turizmo reikmėms Visagino savivaldybei stinga lėšų. Be to, Visagino savivaldybės kultūros vertybės priklauso Ignalinos atominės elektrinės apsaugos zonai – tai riboja rekonstrukcijos darbus, apsunkina šių vertybių pritaikymą turizmui. Vis dėlto įvertinus galimybes, šis Visagino savivaldybės kultūrinis paveldas turėtų būti panaudotas formuojant turizmo traukos objektus.

Lankytinos vietos

Miesto simbolis. Priešais Visagino savivaldybės administracijos pastatą ant aukštos stelos į plaukiančius debesis išskleidęs sparnus kyla paukštis – pirmasis miesto simbolis. Visaginas iki uždarant IAE atominę elektrinę buvo vienos iš galingiausių pasaulyje atominių elektrinių palydovas, todėl miesto herbe pavaizduota gervė, heraldikoje nuo seno simbolizuojanti atsargumą ir budrumą.

Paminklinis miesto akmuo. Pradėjus Ignalinos atominės statybas, pradėti kurti ir naujo miesto planai. 1975 m. vasarą jėgainės statybininkai prie pirmųjų daugiabučių namų pamatų atvežė didžiulį riedulį, kurio kontūrai daug kam primena Lietuvą. Šis riedulys tapo kertiniu miesto akmeniu, o diena (rugpjūčio 10), kai jis čia buvo pastatytas, paskelbta miesto gimimo diena.

Etnografijos ir mokyklos istorijos muziejus. Muziejuje gausu namų apyvokos daiktų, darbo įrankių, avalynės (medpadžių, kurpių, vyžų). Šiuo metu yra 46 eksponatai iš Lapušiškio dvarelio, kunigo Vincento Taškūno tėvo namų. Kunigas Taškūnas daug nuveikė šio krašto labui. Jis priklausė Kazimiero draugijai, kuri 1930 metais pastatė paminklą 500-ųjų Vytauto mirties metinių proga. Šis paminklas dabar stovi Kalviškių kaime. Šiuo metu muziejuje yra du ekspozicijos skyriai: etnografinis ir mokyklos istorijos.

Antrojo pasaulinio karo aukų kapas Taikos pr. ir Kosmoso g. sankryžoje. Jis atsirado 1984 m., kai Liaudėnų kaimo (Visagino sav.) apylinkėse buvo atkasti ir perkelti keturių karių palaikai. Jų asmenybės neidentifikuotos. 1996 m. miesto Antrojo pasaulinio karo veteranų iniciatyva buvo parengtas projektas, o 1998 m. pastatyta plytų stela su užrašu „1939–1945“.

Visagino Šv. apaštalo Pauliaus parapijos bažnyčia. Bažnyčia pradėta statyti 1995 metais, pagrindiniai statybos darbai baigti 2001 metais. Tai šiuolaikinės architektūros pastatas su keturkampe varpine.

Visagino stačiatikių parapijos Šv. Panteleimono cerkvė. Pastatas pradėtas statyti 1993 m. 2001 m. jis pertvarkytas į cerkvę, kuri buvo pavadinta kankinio ir gydytojo Panteleimono vardu, nes tai vienas iš labiausiai garbinamų šventųjų tarp stačiatikių.

Visagino stačiatikių parapijos Jono Krikštytojo gimimo cerkvė. Ši cerkvė šiuolaikinės architektūros kūrinys. Tai dviejų aukštų plytų mūro pastatas, baigtas statyti 1992 metais. Cerkvės vieta patogi parapijiečiams, ji yra daugiabučių gyvenamųjų namų kvartale. Čia vyksta pamaldos, krikštijami parapijiečiai.

Magūnų kaimo kapinaitės ir koplyčia. Magūnų kaimas – viena seniausių Visagino apylinkių vietovių, istorijos šaltiniuose žinoma kaip Breslaujos pavieto gyvenvietė. XVII

amžiaus pradžioje čia vyko teismo procesas, jame už raganavimą buvo nuteisti myriop keli vietos gyventojai. Dabartinės kaimo kapinaitės siejamos su Gūrio (Kalnėno) dvarininko Butlerio vardu. 1833 m. čia jis palaidojo savo mažametį sūnelį ir pastatė virš jo kapo koplytėlę. Koplytėlė sumūryta iš lauko akmenų, panaudojant rišamąją medžiagą – kalkes. Medinės dalys nudažytos geltonai ir baltai (aplink duris). Priekinėje (durų) pusėje yra 4 baltai dažytos kolonos. Koplytėlės viršūnę užbaigia mažas kaltinis kryžius – saulutė. Kapinėse yra daug ir įvairių paminklų, kai kurie iš jų – seni (datuojami nuo 1891 m.). Magūnų kaimo kapinaitės ir koplyčia įrašytos į kultūros paveldo objektų registrą.

Kalviškių kaimo kryžius Vytauto didžiojo 500-osioms mirties metinėms paminėti. Neturint archyvinių dokumentų sunku spręsti, kada atsirado kaimas, žinoma tik, kad 1783 m. Breslaujos parapijos vizitacijos knygoje Kalviškiai ir keli artimi kaimai paminėti kaip dvarininko Juzefo Burego valda. Tai yra pirmosios rašytinės žinios apie kaimą. Kartografijoje kaimas pirmą kartą pavaizduotas 1845 m. carinės Rusijos trijų varstų mastelio žemėlapyje. Kalviškių kaimas įdomus tuo, kad čia gyveno vieni Jakučiai. Kalbininkai Jakučių pavardę randa jau XVI a. dokumentuose. Senovėje Kalviškiai buvo eilinis kaimas, su gatve per vidurį. Nuo seno Kalviškių pašonėje, Užkalviškėje, Petravičių sodyboje buvo kryžius, todėl kalviškiečiai laikė garbės reikalu pastatyti savąjį.

Akmenis vežė ir kryžių statė visas kaimas. Statyba vyko ne vienus metus. Nebuvo technikos, todėl teko daryti specialius takus užristi akmenims (kai kurie akmenys svėrė 200–300 kg). Buvo planuota, kad kryžius bus 22 m aukščio, tačiau skubant užbaigti sustota ties 16 m. Kryžius pastatytas Vytauto Didžiojo 500-ųjų mirties metinių sukaktuvėms paminėti.

Darytina išvada, kad Visagino savivaldybės priešistorė yra labai įdomi, todėl vertėtų ją įtraukti į pažintinius maršrutus. Be to ši informacija turėtų atspindėti leidiniuose ar vaizdo filmuose apie Visaginą.

Norint sėkmingai ir efektyviai plėsti turizmą, Visagino savivaldybė turi daugiau dėmesio skirti žmogiškųjų išteklių plėtojimui: mieste akivaizdžiai trūksta turizmo informacijos, taikomos rinkodaros priemonės yra menkos ir negali pritraukti didesnių turizmo srautų. Daugiau lėšų turėtų būti skiriama konkretesnėms turizmo plėtros priemonėms, taikant tam tikras lengvatas turizmą plėtojantiems asmenims, aktyviai bendradarbiauti, remti dalyvavimą parodose ir t.t.

Kitas labai svarbus aspektas turizmo plėtrai – turizmo paslaugų kūrimas, kuriame pagrindinis dėmesys būtų skiriamas bendradarbiavimui tarp vietos savivaldos institucijų ir verslo subjektų, informacijos skleidimas siekiant pritraukti turistus į miestą. Šiai veiklai organizuoti ir vystyti mieste būtina įkurti organizaciją, kurios veiklos tikslas būtų – turizmo plėtra.

Visagino mieste galėtų būti labiau išnaudojamas miesto pranašumas kaimyninių miestų atžvilgiu, t. y. tautinių kultūrų įvairovė. Viena iš galimybių plėsti šią sritį – įsteigti „Tautinių kultūrų kaimelį“, kuriame vienoje vietoje būtų koncentruotos kelių skirtingų tautų gyvenimo aplinkos ir papročių bei tradicijų ekspozicijos. Jos formuotų patrauklų pažintinį objektą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Visagino savivaldybėje nėra nė vieno oficialaus muziejaus (neoficialiu muziejumi vadinamas privatus akvariumų salonas-ekspozicija). Tautinių mažumų kultūrų įvairovei išsaugoti pasigendama didesnio dėmesio valstybės mastu: nėra kultūros politikos šiai specifinei sričiai bei mechanizmo tautinių mažumų identifikacijai ir integracijai.

Mieste organizuojama daug kultūrinių renginių, tačiau, esant informacijos trūkumui, nepritraukiami turistų srautai į miestą. Pastebima, kad kultūriniai renginiai daugiausiai

trumpalaikiai ir nesuderinti tarpusavyje (skirtingos organizacijos rengia įvairius renginius vienu metu), tad patartina daugiau dėmesio skirti masinių ir ilgesnių renginių ciklų organizavimui, kurie galėtų pritraukti turistus į miestą ir išlaikyti ilgesnį laiko tarpą.

Būtina atkreipti dėmesį į tai, kad mieste trūksta vietos organizuoti daugumai kultūrinių renginių arba esamos patalpos nėra pritaikytos: kultūros centro pastatai reikalauja rekonstrukcijos ir atnaujinimo, būtina keisti nusidėvėjusią įrangą. Miestas, pasižymintis savo gamtos grožiu galėtų vasaros metu organizuoti kultūrinius renginius gamtoje, tačiau tam turi būti sukurtos tinkamos sąlygos.

Svarbiausi gamtiniai turizmo ištekliai savivaldybėje – vandens telkiniai (ežerai, tvenkiniai) ir miškai, kurie galėtų būti pritaikyti rekreacijai ir savaitgaliniam tiek vietos, tiek kitų potencialių rinkų gyventojų poilsiui. Turizmo plėtros požiūriu ypač patrauklūs vandens tvenkiniai, kurie tinkami ne tik rekreacijai, bet ir mėgėjiškai žvejybai. Esantys miškai tinkami komercinei medžioklei organizuoti, pramoginei rekreacijai bei poilsiui gamtoje. Saugomų teritorijų savivaldybėje yra palyginti nedaug, todėl turizmo verslo plėtra mažai ribojama.

Savivaldybėje yra objektas, potencialiai įdomūs užsienio turistams – tai IAE, tačiau dėl objekto specifikos ir informacijos stokos uždarius IAE, didesnių turistų srautų nesulaukia, nes manoma, kad IAE informacijos centras neveikia.

Savivaldybėje yra mažai kultūros objektų, kurie yra patrauklūs atvykstamojo turizmo požiūriu, tačiau yra didelis potencialas kūrybingų žmonių, puoselėjančių įvairių tautų tradicijas. Šiuo metu šis žmogiškasis potencialas nėra panaudojamas turistų pritraukimui arba naudojamas minimaliai. Deja savivaldybėje vykstantys tradiciniai renginiai nepritraukia pakankamai turizmo srautų.

1.3 TURIZMO PASLAUGŲ POTENCIALO BEI PASIŪLOS ĮVERTINIMAS

1.3.1 Apgyvendinimo paslaugos

Kalbant apie esamą situaciją, galime teigti, kad 2012 metais Visagine veikė pakankamai daug įmonių, kurių veikla susieta su turistų aptarnavimu.

Palyginus su kitomis savivaldybėmis, apgyvendinimo įstaigų tinklas Visagino savivaldybėje nėra išplėtotas. 2009–2011 m. Visagino savivaldybės apgyvendinimo įstaigos sudarė tik 5,1 proc. apskrities bei 0,3 proc. visų šalies apgyvendinimo įstaigų. Lyginant su kitomis apskrities savivaldybėmis matyti, jog didesnis apgyvendinimo įstaigų skaičius 2009–2011 m. buvo Molėtų, Ignalinos, Zarasų, Utenos bei Anykščių rajono savivaldybėse, t.y. visose kitose apskrities savivaldybėse.

Apgyvendinimo paslaugas Visagino savivaldybėje teikia 5 įmonės: 2 viešbučiai, 1 svečių namai (apgyvendinimo paslauga „Nakvynės ir pusryčiai“) ir 2 nakvynės namai (oficialiai neįregistruoti), kuriose kainos labai įvairios ir skiriasi apgyvendinimo kokybė bei papildomai teikiamos paslaugos. Vertinant viešbučius, galima teigti, kad vienas viešbutis visiškai neremontuotas nuo statybų pradžios, o kitas – su ribotomis apgyvendinimo galimybėmis ir sąlyginai aukštomis kainomis. Svečių namai (apgyvendinimo paslauga „Nakvynės ir pusryčiai“) taip pat gali priimti ne daugiau negu 30 žmonių vienu metu. Nakvynės namai – tai pakankamai žemo lygio apgyvendinimo paslaugas teikiančios įmonės, kur sudaromos ribotos sąlygos poilsiui. Dažniausiai jose apsistoja jaunieji

sportininkai, studentai ir kiti, kurie ieško pigiausio apgyvendinimo, nepriklausomai nuo komforto.

Pagal viešbučių skaičių Visaginas yra pranašesnis už Zarasų ir Ignalinos rajonų savivaldybes, tačiau Molėtuose ir Utenoje viešbučių yra daugiau. Visagine visiškai neišplėtotas poilsio namelių tinklas, nėra turizmo centro, kempingo, oficialiai veikiančių nakvynės namų, sveikatingumo centro, konferencijų centro. Vaikų vasaros stovykla yra tik vienoje vietoje – Ignalinos rajono savivaldybėje.

1.3.2 Maitinimo įstaigos

Maitinimo įstaigų Visagino savivaldybėje įregistruota ir veikia palyginus daug – devyniolika: tai picerijos, kavinės, restoranai, barai. Jų paskirstymas miesto teritorijoje tolygus. Teikiamos skirtingo lygio ir įvairių virtuvių maitinimo paslaugos. Taip pat jos skiriasi pagal galimų priimti asmenų skaičių.

Dauguma maitinimo įstaigų tinkamos verslo, dalykiniams bei privatiems pietums bei vakarienėms, oficialiems susitikimams, vestuvių pobūviams, teminėms ir šventinėms vakarienėms, romantiškai vakarienei ar tiesiog maloniam laisvalaikiui. Aštuonios įstaigos siūlo maistą išsinešimui arba pristato į nurodytą vietą (4 iš 19).

Vienintelis restoranas „Magelita“ įtrauktas į vestuvių katalogą ir taip reklamuoja savo teikiamas paslaugas, kitos veikia labiau vietinėje rinkoje ir nereklamuojami. Taip pat maitinimo įstaigos neakcentuoja tai, kad juose gaminamos įvairių virtuvių patiekalai, o tai galėtų būti tiek jų, tiek viso miesto pranašumu.

Beveik visos kavinės ir restoranai turi galimybės vasaros metu teikti maitinimo paslaugas lauke, dauguma iš jų turi vaizdo priemones transliuoti rungtynes ir pan., kelėta (4) turi vaikų žaidimams pritaikytas patalpas, vienas teikia boulingo paslaugas, penkios įstaigos biliardo paslaugas, o viename įrengti lošimo aparatai. Diskotekos organizuojamos Visagino kultūros centre ir penkiose restoranuose – naktiniuose klubuose, bet tik vienas iš jų įrengtas šiuolaikiškai ir gali užtikrinti poilsio paslaugų kokybę.

1.3.3 Sveikatingumo turizmas

Siūlomos sveikatingumo paslaugos nėra unikalios, tai mažieji grožio salonai teikiantys įvairias sveikatingumo (SPA) ir grožio procedūras. Visagino savivaldybėje yra kelios pirtys, bet jos yra mažos, nepritaikytos didesniam turistų skaičiui.

1.3.4 Konferencijų turizmas

Konferencijų turizmo paslaugas teikia VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, yra kelios salės viešbutyje „Gabriella“, Mokytojui, mokiniui ir mokyklai pagalbos centre. VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius teikia renginių ir konferencijų organizavimo paslaugas. Klientams siūlomos trys konferencijų salės (50, 30 ir 20 vietų), užsiėmimų klasė. Salės siūlomos su biuro įranga (projektorius, kompiuteris, lentos). Organizuojamos kavos ir pietų pertraukos pagal užsakymą.

Viešbutyje „Gabriella“ galima išnuomoti konferencijų salę su įranga, kurioje telpa apie 30 dalyvių, pat gali būti organizuoti pietūs arba vakarienė konferencijos dalyviams.

Mokytojui, mokiniui ir mokyklai pagalbos centro patalpos skirtos apie 20 žmonių konferencijai arba mokymams organizuoti.

1.3.5 Ekologinis turizmas

Pasaulinės turizmo organizacijos duomenimis, ekologinis turizmas – viena iš penkių pagrindinių strateginių plėtros krypčių iki 2020 m. Ekologinį turizmą galima apibrėžti kaip specialių turistinių kelionių formą, norint aplankyti, išstudijuoti ar susipažinti su natūralia gamta, tuo būdu suteikiant papildomas ekonominės plėtros galimybes vietos bendruomenėms, pasinaudojant saugomais gamtos ar kultūros objektais, bet nepažeidžiant ekosistemos.

Į ekologinio turizmo sąvoką įeina ir programos skirtos sumažinti tradicinio turizmo neigiamą įtaką aplinkai, bei išsaugoti vietos bendruomenės kultūrinį savitumą. Todėl dažnai šalia gamtos ir kultūros pažinimo siekiama skatinti atliekų perdirbimą, energijos taupymą, ekologišką transportą, ekologiškų žemės ūkio plėtrą.

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme naudojama pažintinio turizmo sąvoka – turizmo kryptis, orientuojanti į tikslingą krašto gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių), kraštovaizdžio ir istorijos pažinimą, taip pat skirtą mokslui ir mokymui. Dalinai ši sąvoka apima ir kultūrinį turizmą, ir kai kurias kaimo turizmo veiklas.

Nors gamtiniai Visagino savivaldybės ištekliai yra palankus ekologinio turizmo vystimuisi, šios rūšies turizmas yra visiškai neišplėtotas Visagine.

1.3.6 Kaimo turizmas

Prie Visagino miesto prijungti šie kaimai: Šaškų, Serbiejiškės, Galų, Vilkaragio, Mantvilų, Drūkšinių, Skrytelių, Babrušos, Petriškės, Čeberakų, Karlų, Tumelinos, Juliškės, Magūnų, Julionių, Ramybės, Lapušiškės, Tiltelio, Ažukalviškės, Kalviškių, Makarovo kaimai. Statistikos departamento prie LRV duomenimis, Visagino savivaldybės kaimiškose vietovėse 2011 m. gyveno 309 asmenų.

Nors Visagino savivaldybėje kaimų skaičius nėra mažas, kaimo turizmas visiškai nėra išplėtotas. Daugumos turistų važiuoja į artimų rajonų kaimus (Ignalinos, Zarasų).

1.3.7 Kitos su turizmu susijusios paslaugos

Visagine veikia 1 atrakcionas – interaktyvus tiras, 1 įmonė teikia dažasvydžio, 1 nardymo paslaugas. Turistai, norintys apžiūrėti apylinkes su dviračiais, turi galimybę jas išsinuomoti svečių namuose „Idilė“, tačiau ši paslauga teikiama tik svečių namuose apsistojusiems turistams. Atskiro dviračių nuomos punkto Visagino savivaldybėje nėra, taip pat nėra galimybės išsinuomoti žiemos inventorių (slides, pačiūžas, roges).

Visagine veikia 6 turizmo agentūros, kurių veikla orientuota į išvykstamąjį turizmą. Jos pardavinėja kelionių bilietus ir organizuoja turistų poilsį užsienyje.

Turizmo informaciją apie Visagino savivaldybėje lankomus objektus galima gauti tik Visagino savivaldybės administracijoje. Visą informaciją, susijusią su turizmu Visagino savivaldybėje galima rasti tinklapyje www.visaginas.lt. Savivaldybėje nėra institucijos užsiimančios turizmo produktų kūrimu, informacijos rinkimu ir teikimu, bendradarbiavimu tarp verslo ir viešojo sektoriaus, todėl kita informacija turistui nepasiekiama arba sunkiai prieinama.

1.3.8 Kiti turizmo lankytini objektai ir paslaugos

IAE informacijos centras. Daug informacijos apie Ignalinos atominę elektrinę ir jos istoriją galima sužinoti Ignalinos atominės elektrinės informacijos centre. Centras įkurtas 1995 m. liepos mėnesį. Iki 2011 metų sausio 1 dienos jame organizuota daugiau kaip 4 000 ekskursijų, apsilankė apie 82 tūkstančius lankytojų iš 25 pasaulio šalių.

Akvariumų salonas. Akvariumų salonas įkurtas 2000 m. sausio mėn. Akvariumų ekspozicija išdėstyta 140 kv. m plote, kuriame eksponuojami vienuolika 600 litrų talpos, trys 700 litrų talpos, dvylika 80–100 litrų talpos akvariumų. Juose gyvena, auga ir dauginasi daugiau kaip 100 rūšių tropinių kraštų gėlavandenių žuvų – nuo centimetrinių neonų iki kilograminių piranijų, pusmetrinės gėlavandenės murenos. Jūriniuose akvariumuose puikuojasi koralinis gruperis, sparnuotė, žuvys drugeliai, klounai, chirurgai ir kt. Vandenyje žaliuoja tropinių kraštų augalai (net madagaskarinė plūdrė). Viename iš akvariumų, tarp Lietuvos ežerų žuvų, gyvena keli vėžliai.

Žirgynas. Netoli nuo Taikos pr. esančio sporto centro, per miškelį, Liaudėnų kaime yra įsikūręs žirgynas. Nors teritorija jau yra priskiriama Zarasų rajonui, vis dėl to ji yra labai arti Visagino miesto. Žirgyne šiuo metu siūloma: jodinėti, suteikiamos individualios bei grupinės jojimo pamokos. Mažiems lankytojams yra poni arkliukai, kuriais taip pat galima jodinėti. Sudaryta galimybė pasivažinėjimui karieta / rogėmis (žiemą).

Nardymas. Visagino povandeninio plaukimo klubas „Akvanautas“. Siūlo nardymo kursus pagal užsakymą. Kursai gali būti organizuoti individualiai ar grupėmis. Kurso dalyviai gali gauti tarptautinį nardymo sertifikatą. Kursai organizuojami Lietuvoje ir Egipte.

Dažasvydis. Tai yra žaidimas, kai šaudoma iš kamuoliukų, kurie nuo smūgio dūžta ir palieka dažų dėmę (dažus lengvai galima išplauti). Visagine veikia dažasvydžio klubas „Margos liūtys“. Jame galima užregistruoti telefonu, kurti savo komandą.

Interaktyvus tiras. Pagrindinis dalykas šiame įrengime yra didelis interaktyvus taikinys kuris iš pirmo žvilgsnio atrodo lyg televizorius, bet taip nėra. Taikinys yra padarytas iš metalo ir į jį šviečia projektorius, todėl atrodo lyg matytumėme didelį vaizdą lyg televizoriuje.

Biliardas, boulingas. Mieste biliardo stalai yra keliose vietose: prekybos centre Domino, kavinėje bare „Kampelis“, kavinėje „Perlas“, bare „Vilkaragis“, restorane „Aukštaitija“. Minėtose vietose galima sužaisti ir „rusišką“ biliardą, ir „pulą“. Boulingas yra prekybos centre Domino. Boulingo bare organizuojami vakarėliai, vaikų gimtadieniai. Vienas takelis yra pritaikytas vaikų žaidimui.

Apibendrinimas ir perspektyvos. Kaip matome, Visagine padidėjus turistų srautui, apgyvendinimo įstaigos negalės patenkinti padidėjusio paslaugų poreikio, nes trūksta tokių apgyvendinimo rūšių, kaip kempingas, 1 ir 2 žvaigždučių klasės viešbučių, namelių šeimoms apsistoti ar nuomotis visai vasarai. Apgyvendinimo paslaugos turėtų būti skirtingos priklausomai nuo poilsio rūšies, turistų poreikio ir galimybių. Bet visais atvejais tai turėtų būti kokybiškai organizuotas apgyvendinimas su patogumais už atitinkamą kainą.

Pastebima, kad nors Visagine pakankamai daug maitinimo įstaigų su įvairia virtuve, bet maitinimo paslaugų kokybė – vidutiniška. Sveikatingumo, konferencijų turizmo ir kitų poilsio bei pramogų paslaugų pasiūla savivaldybėje yra maža. Visiškai neišvystytas kaimo ir ekologinis turizmas, nėra organizacijų orientuotų į atvykstamąjį turizmą. Paslaugų pasiūla nepakankama patenkinti esamą ir potencialią paklausą.

Be to, savivaldybėje nepakankamai išvystyta aktyvaus poilsio, turizmo ir laisvalaikio objektų infrastruktūra, nėra vieno didelio objekto, kuris galėtų pritraukti didelį turistų srautą.

1.4 TURIZMO INFORMACIJOS IR RINKODAROS VEIKLOS VERTINIMAS

Analizuojant Visagino savivaldybę kaip turistų traukos centrą nustatyta, kad miesto įvaizdis formavosi stichiškai, dažniausiai turistai suvokia miestą kaip atominės elektrinės palydovą. Iki šiol nėra aiški Visagino savivaldybės visuomenės nuostata į miesto perspektyvą, viziją, numatomą rekreacijos ir turizmo verslo plėtrą, galimą regiono struktūrinę transformaciją.

Nėra efektyviai veikiančios turizmo informacijos sistemos, naudojamos tik tradicinės rinkodaros priemonės, kurios mažai įtakoja turizmo vartotojų elgesį.

Privačių turizmo paslaugų tiekėjų, teikiančių turizmo paslaugas rinkodariniai veiksmai yra mažai derinami su savivaldybės veiksmais, silpnai išvystytas viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas.

Apibendrinant galima teigti, kad turizmo produkto vartotojui, jo interesam, savivaldybėje skiriamas nepakankamas dėmesys, nėra efektyviai veikiančios turizmo informacinės sistemos, silpnai taikomos rinkodaros priemonės.

2. VISAGINO SAVIVALDYBĖS TURIZMO PASLAUGŲ PRIVALUMŲ, TRŪKUMŲ IR SSGG ANALIZĖ

Atlikus Visagino savivaldybės turizmo sektoriaus esamos būklės analizę ir įvertinus plėtros tendencijas, buvo atlikta savivaldybės turizmo plėtros stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė (toliau – SSGG analizė).

Stiprybės	Silpnybės
▪ Palanki geografinė padėtis; ▪ Gamtiniai, kultūros ir sporto srities ištekliai tinkami turizmo plėtrai; ▪ Nėra apribojimų verslo plėtrai; ▪ Gyventojų sudėtis pagal amžių palanki verslo plėtrai; ▪ Mieste gyvena 43 tautų atstovai: daugiakultūrinis miestas; ▪ Tarptautinio bendradarbiavimo ilgametė patirtis kultūros ir sporto srityje; ▪ Visaginas yra regioninis ekonominio augimo centras; ▪ Didelės investicijos į miesto infrastruktūrą.	▪ Silpnai išvystyta turizmo infrastruktūra; ▪ Turizmo ir pramogų paslaugų pasiūla yra nepakankama; ▪ Nepakankamai formuojamas Visagino savivaldybės įvaizdis Lietuvoje ir užsienyje; ▪ Nedidelė kraštovaizdžių įvairovė; ▪ Nepakankamai pritraukiamos valstybės ir privačios investicijos į turizmo sektorių; ▪ Nesukurta turizmo informacinė sistema; ▪ Nepakankamai panaudojami ir parengti turistų lankymui gamtiniai, kultūriniai, istoriniai ištekliai; ▪ Mieste nėra aukštos klasės viešbučių, restoranų; ▪ Mažai „nakvynė ir pusryčiai“ paslaugos teikėjų; ▪ Mažai tradicinių sporto ir kultūros renginių; ▪ Nėra viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės turizmo srityje.
Galimybės	**Grėsmės**
▪ Tarptautinių ryšių gerinimas ir naujų partnerių užsienyje ieškojimas; ▪ Turizmo plėtra skatinti pasinaudojant ES struktūriniai fondais; ▪ Kurti Visagino savivaldybės kaip turizmo traukos taško įvaizdį; ▪ Plėtoti kultūros, sporto renginių įvairovę; ▪ Kurti naujus turizmo objektus ir produktus; ▪ Privataus ir viešojo sektoriaus partnerystės projektų įgyvendinimas; ▪ Plėtoti įvairaus pobūdžio turizmą; ▪ Kurti turizmo informavimo sistemą, gerinti aptarnavimo kokybę; ▪ Naujos atominės elektrinės statyba.	▪ Nesugebėjimas pasinaudoti ES struktūrinių fondų ir kitų užsienio paramos fondų lėšomis; ▪ Rekreacinių išteklių kokybinis ir kiekybinis nykimas; ▪ Nepakankamas finansavimas turizmo plėtrai skatinti; ▪ Naujos AE statybos neigiamas įvaizdis; ▪ Branduolinio kuro saugyklos statyba; ▪ Bendra nestabili ekonominė situacija Lietuvoje; ▪ Nesugebėjimas pritraukti privačių investicijų lėšas; ▪ Kvalifikuotos darbo jėgos trukumas.

3. VISAGINO SAVIVALDYBĖS TURIZMO PLĖTROS VIZIJA, STRATEGINIS TIKSLAS, PRIORITETAI, TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

Turizmas yra svarbus bet kurio regiono plėtrai. Poreikis didinti regionų patrauklumą skatina vis daugiau vietovių ir šio sektoriaus atstovų imtis darnios ir nekenksmingos aplinkai veiklos. Darnus turizmas yra svarbus siekiant išsaugoti bei pagerinti kultūros ir gamtos paveldą – pradedant menais ir baigiant tradiciniais amatais arba biologinės įvairovės išsaugojimu. Turizmo vystymas turi teigiamos įtakos darbo vietų kūrimui ir ekonomikos augimui.

Nacionalinėje turizmo plėtros 2007–2013 m. programoje numatyta, kad Lietuvos turizmo galimybės yra palankios turizmo produktams, kurie patrauklūs tiek vietiniams, tiek užsienio turistams ne tik Lietuvoje, bet ir Europos rinkoje, kurti. Visagino savivaldybė turėtų vystyti turizmo paslaugas visose iš minėtų sričių, skirdama daugiau dėmesio kultūriniam, aktyvaus poilsio ir pramogų turizmui.

Programoje taip pat išskirtos Lietuvos turizmo plėtros silpnybės, aktualios ir vystant Visagino savivaldybės turizmą: mažas Lietuvos (tuo labiau Visagino miesto) žinomumas užsienyje; turizmui nepakankamai išnaudojami kultūros paveldo objektai ir gamtiniai ištekliai; per maža laisvalaikio veiklos ir pramogų įvairovė; menka turizmo informacijos sklaida ir rinkodara; apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų trūkumas.

Siekiant vykdyti koordinuotą turizmo plėtros politiką regione ir suformuoti Visagino miesto kaip patrauklaus turizmo miesto įvaizdį tarp įvairių tikslinių grupių tiek tarptautinėse, tiek Lietuvos vidaus rinkose buvo sukurta Visagino savivaldybės turizmo plėtros iki 2018 metų vizija:

Visaginas – unikali ir turtinga turizmo paslaugų įvairove oazė Lietuvos ir Europos žemėlapyje, puoselėjanti ir sauganti daugiakultūres tradicijas

Vizijai pasiekti numatomas strateginis tikslas:

Skatinti atvykstamąjį ir vietinį turizmą, pristatant Visaginą kaip nepažintą turistinį kraštą

Strateginiam tikslui įgyvendinti, atlikus turizmo Visagino savivaldybėje esamos padėties analizę, siūlomi tokie turizmo plėtros prioritetai:

I. Turizmo išteklių ir paslaugų plėtros skatinimas ir plėtra;
II. Turizmo rinkodara;

III. Mokymai ir kvalifikacijos kėlimas.

Toliau išskiriami Visagino savivaldybės turizmo plėtros prioritetinių sričių tikslai, o jiems įgyvendinti – konkretūs uždaviniai ir priemonės. Tikimasi, kad turizmo sektoriaus plėtra paskatins tarptautinį bendradarbiavimą, sudarys galimybes spręsti gyventojų pajamų didinimo, gyvenimo kokybės gerinimo, naujų verslo nišų kūrimo, privačių investicijų pritraukimo ir ekonominės bei socialinės regionų raidos klausimus.

I PRIORITETAS: TURIZMO IŠTEKLIŲ IR PASLAUGŲ PLĖTROS SKATINIMAS IR PLĖTRA

1.1. TIKSLAS. PRITAIKYTI MIESTO INFRASTRUKTŪRĄ TURIZMO PLĖTRAI Įgyvendinus šį tikslą savivaldybės administracija rekonstruodama miesto viešąsias erdves pagerintų miesto gyvenamąją aplinką, sukurtų patrauklesnes sąlygas gyventi bei plėsti verslą, o tai skatintų privataus verslo įmonių, veikiančių prekybos ir paslaugų sektoriuje, skaičiaus didėjimą, jų pajamų ir pelno augimą.	
1.1.1. uždavinys. Skatinti pėsčiųjų zonų įrengimą, gerinti eismo reguliavimą, susisiekimą bei inicijuoti automobilių parkavimo aikštelių įkūrimą	
	1.1.1.1. priemonė. Šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimas ir remontas Miestas šiuo metu gana daug investuoja į gatvių renovaciją, tačiau daug svarbių pėsčiųjų takų iki šiol nerekonstruota, o augant ekonomikos lygiui, būtina, kad esama fizinė infrastruktūra atitiktų Visagino savivaldybės poreikius. Esamas dviračių takas tiek aplink miestą, tiek miesto viduje nesuformuotas ir nepaženklintas, taip pat nesudarytos sąlygos dviratininkams saugiai ir patogiai važinėti. Gatvių rekonstrukcijos ir remonto planuose būtina numatyti gatvių, vedančių į pagrindines turizmo traukos zonas ir objektus rekonstrukciją. Taip būtų sudarytos geresnės sąlygos pėstiesiems ir užtikrintas estetiškesnis miesto vaizdas. Be to būtina pritraukti investicijas esamo dviračių tako rekonstrukcijai ir jo naujų atkarpų įrengimui.
	1.1.1.2. priemonė. Autobusų stoties įrengimas Visagino savivaldybėje nėra autobuso stoties, nors keleiviai kiekvieną dieną vežami į Vilnių, Kauną, Daugpilį. Būtina įrengti autobuso stotį, kad būtų sudarytos palankios sąlygos keleiviams ir vežimo įmonėms.
	1.1.1.3. priemonė. Autobusų parko atnaujinimas, maršrutų optimizavimas Šiuo metu keleivių vežimu užsiima 2 privačios įmonės, kurios veža keleivius pasenusiais autobusais. Būtina juos skatinti atnaujinti autobusų parką, bendradarbiaujant su jais optimizuoti esamus maršrutus ir inicijuoti turistų vežimą naujais maršrutais (kuriant lankytinų objektų sąrašą bei organizuojant ekskursijas).
	1.1.1.4. priemonė. Tarpmiestinių maršrutų plėtra Turizmo sezono metu galima organizuoti maršrutus iš įvairių Lietuvos miestų į Visaginą ir iš jo. Šių maršrutų atsipirkimas priklausytų ir nuo tikslinės rinkodaros, todėl iš pradžių reikėtų gerai ištirti būtinus maršrutus, suderinti juos su kitais turizmo paslaugų teikėjais ir sukurti būsimą jų rinkodarą. Siekiant pritraukti turistus į miestą, būtina kurti turizmo maršrutus su kitomis savivaldybėmis, organizuoti bendras, ilgesnes nei viena diena ekskursijas.
	1.1.1.5. priemonė. Įrengti automobilių stovėjimo aikšteles, privažiavimus, priėjimo takus prie lankytinų objektų Visagino savivaldybėje nuolat auga transporto srautas, yra aukštas miesto automobilizacijos lygis. Pastovus automobilizacijos lygio didėjimas sąlygoja automobilių parkavimo vietų stygių, kuris visose miesto zonose yra viena iš didžiausių problemų. Todėl būtų tikslinga, kad mieste būtų įrengtos papildomos automobilių stovėjimo aikštelės, išnagrinėta esama padėtis ir įvertintos

	turizmo objektų kūrimosi galimybės bei perspektyvos.
1.1.2. uždavinys. Kurti ir įrengti įvairius takus, pritaikytus sveikatingumo ir pažintiniam turizmui, sudaryti jų maršrutus	
	1.1.2.1. priemonė. Įrengti (modernizuoti) dviračių takus „Visagino kelias“ su informacine sistema Visagino mieste ir savivaldybės teritorijoje Visagino savivaldybės teritorijoje nėra nei vieno sudaryto ir įrengto maršruto, trasos ar tako. Dviračių turizmo maršrutas „Visagino kelias“ preliminariai sudarytas, trasos ilgis sudaro 11 km. Trasa: aplink Visagino miestą – Lapusiškė –Kalviškiai – Karlai – Visaginas. Miesto statybos metu įrengtas dviračių takas (danga) nusidėvėjo ir iki šiol nėra pritaikyta važinėjimui su dviračiais (nėra žymėjimo ir būtinos infrastruktūros). Būtina atnaujinti tako aprašus turizmo žemėlapiuose ir schemose, pritraukti investicijas tako rekonstrukcijai. „Visagino kelias“ turėtų būti integruotas į aktyvaus poilsio ir sveikatingumo turizmo trasas. Trasos ne miesto teritorijoje tęsinį pirmame etape galima įrengti be specialios dangos, miško takelių pagrindu. Tarptautinės dviračių turizmo trasos aplenkia Visaginą, todėl ši trasa gali būtų traktuota kaip Nacionalinių dviračių trasų Utenos apskrityje atšaka. Utenos apskrityje arba per Baltijos ežerų kraštą keliaujantys dviratininkai gali nuo Zarasų arba Ignalinos važiuoti į Visaginą Smalvos kraštovaizdžio draustinio takais. Būtina inicijuoti šio tako įtraukimą į Lietuvos dviračių takų žemėlapį ir atnaujinti turizmo departamente paskelbtą informaciją apie Lietuvos dviračių maršrutus.
	1.1.2.2. priemonė. Įrengti aktyvaus poilsio ir sveikatingumo turizmo takus Pirmas takas eitų aplink Visagino ežerą. Tako ilgis sudarytų apie 8 km palei ežero kranto liniją. Takas gali būti įrengtas egzistuojančių miško takų ir takelių pagrindu, tokiu būdu išlaikant ekologinę pusiausvyrą bei išsaugant tikrąjį gamtos grožį. Jis gali būti naudojamas pėsčiųjų sveikatingumo tikslui, dviračių turizmui, o žiemos metu – kaip slidinėjimo trasa. Antras takas galėtų būti įrengtas miesto teritorijoje, miške, šalia geležinkelio. Tako pradžia - Antrojo pasaulinio karo aukų kapas Taikos pr. ir Kosmoso g. sankryžoje. Tako ilgis sudarytų 5 km, trumpas maršrutas – 1 km. Kadangi visi takai šioje vietoje jau asfaltuoti, įrengtas apšvietimas, investicijos į šio tako įrengimą būtų minimalios. Takas gali būti naudojamas tiek aktyvaus sporto (dviračių, riedučių) turizmui, žiemos metu – slidinėjimui, tiek kaip pėsčiųjų takas. Trečias takas galėtų būti įrengtas nuo Visagino miesto ribos iki IAE teritorijos (žuvivaisos centro, apžvalgos bokšto ir pan.). Tako ilgis sudarytų apie 12 km į vieną pusę. Takas gali būti naudojamas dviračių turizmui ir kaip pažintinio turizmo maršruto dalis. Visi takai turėtų būti su būtina infrastruktūra, paženklinti ir pažymėti žemėlapiuose.
	1.1.2.3. priemonė. Modernizuoti Visagino savivaldybės teritorijoje miškų masyvuose esančias trasas bei pritaikyti jas vasaros (dviračių, riedlenčių, riedučių ir kt.) ir žiemos sporto (slidinėjimas ir pan.) šakų mėgėjams Visagino savivaldybės teritorijoje miškuose egzistuoja labai daug „natūralių“ trasų ir takų, kuriais vasaros metu vaikšto, o žiemos metu slidinėja savivaldybės gyventojai. Jie visiškai neįrengti ir nepažymėti. Visos trasos ir takai „tvarkomi“ pačių miesto gyventojų iniciatyva. Būtina atlikti šių takų įvertinimą, atlikti dalies iš jų žymėjimą ir įtraukti į turistinius žemėlapius.
	1.1.2.4. priemonė. Technologinio turizmo maršruto sukūrimas Būtina sukurti ir įtraukti į turizmo produktų katalogą technologinį maršrutą, kuris gali apjungti IAE informacinį centrą, IAE mokymo centrą ir elektrinės teritoriją. Sudarytą pažintinį maršrutą būtina įtraukti į bukletus turistams, paženklinti žemėlapiuose visus technologinio maršruto objektus, aktyviai reklamuoti ir organizuoti ekskursijas.
	1.1.2.5. priemonė. Parengti maršrutus įvairioms turizmo rūšims, panaudoti juos vystant pažintinį turizmą Įvertinus turizmo rinkos paklausą bei turimus gamtinius ir kitus išteklius, Visagino

	savivaldybės teritorijoje gali būti sukurti pažintiniai maršrutai: gamtos pažinimo, miesto istorijos, aplinkinių teritorijų pristatymo ir pan. maršrutai. Tokie maršrutai paįvairintų siūlomas paslaugas ir sudarytų bendrą turizmo paslaugų paketą priklausomai nuo turistų poreikių. Taip pat tokie maršrutai gali būti siūlomi skirtingo amžiaus ir interesų grupėms.
	1.1.2.6. priemonė. Parengti ir išpopuliarinti Visagino miesto kultūrinio savitumo turizmo kelią Šis maršrutas turėtų būti įtrauktas į miesto pažinimo ekskursijas, pažymėtas žemėlapiuose ir siūlomas visiems turistams, apsilankantiems mieste.
	1.1.2.7. priemonė. Slidinėjimo trasos įrengimas Ignalinoje Žiemos sporto centre veikia kelios kalnų slidinėjimo trasos, tačiau paprasto slidinėjimo trasų paklausa yra gana maža regione, todėl siūlome kartu su Zarasų rajono savivaldybe įrengti žiemos slidinėjimo trasą su kalniukais. Ji galėtų būti įrengta Visagino savivaldybės ir Zarasų rajono teritorijose, Smalvo kraštovaizdžio draustinyje, kur dabartiniu metu treniruojasi Visagino sportininkai. Teritorijos landšaftas leidžia įrengti ne tik plokščią slidinėjimo trasą, bet įrengti ir kelis kalniukus, kurie nėra dideli, bet gali paįvairinti maršrutą. Slidinėjimo trasoje gali būti sudaryti keli maršrutai pagal sudėtingumo lygį, vaikams ir pradedantiems būtų galima siūlyti instruktorių paslaugas Turizmo informacijos centre.
	1.1.2.8. priemonė. Sporto inventoriaus nuomos organizavimas Pirmą sporto inventoriaus nuomos punktą būtų galima organizuoti Visagino turizmo informacijos centre. Punkto asortimentą galėtų sudaryti vasaros sporto inventorius (dviračiai, riedučiai, teniso raketės, t.t.), turistinis inventorius (palapinės, miegmaišiai ir t.t.), žiemos sporto inventorius (slidės, rogės, pačiūžos ir t.t.), sveikatingumo turizmo inventorius (Šiauriško turizmo lazdos ir pan.). Antrą sporto inventoriaus nuomos punktą prasminga organizuoti prie Visagino ežero, plečiant jau esamą vandens sporto inventoriaus nuomos punktą. Prie teikiamų paslaugų (katamaranų, valčių nuomos), būtų galima siūlyti ir baidarių, burlenčių nuomą bei vaikiškų žaidimų inventorių (pripučiami kamuoliai, kiti pripučiami žaislai, smėlio žaislai ir pan.). Papildant siūlomas paslaugas, būtų prasminga siūlyti ir aktyvaus sporto kursus (pagal išankstinį užsakymą), pvz. burlenčių, jėgos aitvarų kursai ir pan., instruktorių paslaugas. Atsižvelgiant į turistų poreikius, šis nuomos punktas gali dirbti tik vasaros metu. Ateityje šio punkto teikiamas paslaugas galima plėsti ir pradėti nuomoti žiemos sporto įrangą (slidės, pačiūžos ir t.t.). Įvertinus dviračių nuomos paklausą ir išanalizavus tokios paslaugos teikimo galimybes, taip pat šiame punkte galima nuomoti ir dviračius.
1.1.3. uždavinys. Gerinti orientavimosi mieste sistemą	
	1.1.3.1. priemonė. Įrengti informacinius stendus su miesto žemėlapių schemomis. Būtina parengti informacinių stendų išdėstymo schemą ir įrengti stendus miesto teritorijoje ir už jo ribų, prie visų lankomų turistų objektų.
	1.1.3.2. priemonė. Įrengti informacinius terminalus visose turistų lankomose vietose Šiuo metu vis populiarėja informacinių terminalų įrengimas viešbučiuose ir turistų lankomuose objektuose, kurie pakeičia žemėlapius ir kitus informacinius leidinius turistams. Visagino savivaldybėje būtina įrengti bent 3 informacinius terminalus pirmame etape.
	1.1.3.3. priemonė. Įrengti informacines lenteles su objektų, gatvių pavadinimais Visagino savivaldybės teritorijoje būtina įrengti gatvių pavadinimų rodykles, lentelės su pagrindinių objektų pavadinimais ir t.t. tokia infrastruktūra leis turistams lengviau orientuotis miesto teritorijoje ir greičiau rasti ieškoma objektą.
1.1.4. uždavinys. Įrengti ir atnaujinti poilsio, viešųjų erdvių ir vaikų aktyvumo zonas Kompleksiškai sutvarkius ir atnaujinus viešąsias erdves, būtų sukurti traukos centrai, pagerinantys gyvenimo kokybę ir sudarantys sąlygas plėtoti su gyventojų poreikių tenkinimu susijusį paslaugų verslą	

	1.1.4.1. priemonė. Parengti ir įgyvendinti savivaldybės rekreacinių teritorijų sutvarkymo ir pritaikymo poilsiui programą Siekiant poilsio zonos integruoti į esamą miesto architektūrą bei atsižvelgiant į planuojamas plėtros tendencijas būtina parengti rekreacijos teritorijų ir pritaikymo poilsiui programą su aiškia schema, kurioje būtų pažymėtos vietos turizmo objektams, poilsio zonoms ir pan. Tokios schemos parengimas leis užtikrinti bendrą miesto plėtros koncepciją. Programą būtina papildyti vizualizacija.
	1.1.4.2. priemonė. Įrengti poilsio zonas, sutvarkyti viešąsias erdves Visagino savivaldybės teritorijoje yra pakankamai daug apleistų ir nesutvarkytų miško plotų, nesutvarkytų aikštynų, buvusių žaidimo ir sporto aikštelių. Jų sutvarkymas ir kompleksiškas įrengimas leis sukurti jaukesnę atmosferą, sudarys sąlygas ilsėtis ir leisti laiką gamtoje.
	1.1.4.3. priemonė. Skulptūrų parkelių įrengimas Miesto teritorijoje būtina įrengti bent porą skulptūrų parkelių: vienas gali būti ežero pakrantės miško teritorijoje (nuo pirmojo mikrorajono iki trečiojo mikrorajono), o kitas – pirmojo mikrorajono Vilties g. skvere, kur šiuo metu yra nebaigtas statyti fontanas. Kiekvienas parkelis turi būti tematinis, tarsi muziejus po atvira dangumi. Netikėta ir unikali idėja gali būti skulptūrų eksponavimas ne tik sausumos landšafte, bet ir jų perkėlimas į vandenį, tai galima padaryti skulptūrų parke prie ežero. Antras parkelis būtų skirtas vaikams. Parkelis vaikams (pvz. Pasakų šalis, Vaikystės šalis, „Vaikų fantazijų“ skulptūrų parkas ir pan.) su pasakų herojais, jų daiktais ir namukais gali būti smagi vieta medžių pavėsyje žaisti ir linksmintis. Parkelyje gali būti įrengti takeliai su kliūtimis vaikams, smagūs žaidimai ant asfalto, tilteliai. Visa teritorija turėtų būti sutvarkyta, apželdinta, įrengti suoliukai, supynės. Vietoje nebaigto statyti fontano, galėtų būti įrengta pilis, į kurią patekti galima tik per tiltą ar tuneliais. Pilyje galima įrengti čiuožyklas, lipines, o aplinkui įrengti didelę smėlynę mažiesiems.
	1.1.4.4. priemonė. Įrengti miesto parką Siekiant sutvarkyti apleistas viešąsias erdves už prekybos centro „Domino“ ir padidinti esamos poilsio zonos Sedulinos alėjos II mikrorajono teritoriją, būtina įrengti parką šalia esančioje miško teritorijoje.
	1.1.4.5. priemonė. Dinamino fontano, fontanų – skulptūrų įrengimas Siekiant pritraukti turistus į miestą reikia įdėti pastangų į viešųjų erdvių sutvarkymą ir unikalių turizmo objektų įrengimą. Miesto teritorijoje galima įrengti bent vieną ypatingą fontaną arba jų kompleksą, kuris galės būti turistų traukos objektu. Šiais laikais yra daug galimybių įrengti fontanų šou, nes per pastarąjį dešimtmetį, fontanų statybos technologija žymiai pasistūmėjo į priekį ir naudojant naujausius mokslo pasiekimus ir technologijas, susikūrė visiškai naujos fontanų rūšys – tai fontanai su šviesos ir muzikos efektais, kuriuos valdo sudėtinga, specialiai fontanams pritaikyta programinė įranga. Taip pat mieste būtina įrengti nors porą fontanų – skulptūrų, kurie sukurs jaukumo jausmą ir taps bet kokio parko arba poilsio zonos puiku papildymu.
	1.1.4.6. priemonė. Įrengti mažąsias architektūrines formas Visagino miesto teritorijoje būtina įrengti mažąsias architektūrines formas, kurios galėtų tapti papildomais turizmo traukos objektais. Mažosios formos, susietos su miesto istorija arba išskirtiniais bruožais galėtų būti įtrauktos į pažintinius miesto maršrutus. Tai gali būti dekoratyvinės mažosios architektūros formos (skulptūros, dekoratyvūs akmenys, gėlių skulptūros ir pan.), meninės instaliacijos ar kiti elementai, pakabinti ant namų, paminklai, neįprastos architektūros ir dizaino objektai. Mažosios architektūros formos gali būti susietos tarpusavyje (pvz. istoriniai objektai), bet gali sudaryti ir atskirus elementus. Kai kurios naujosios architektūros formos vėliau gali tapti miesto simboliais ir gali būti vaizduojami ant suvenyrinės produkcijos.

	1.1.4.7. priemonė. Įrengti lauko pramogų kompleksą ir sutvarkyti aplinkinę teritoriją Visagino savivaldybėje kasmet organizuojami kultūriniai renginiui, kurie dažniausiai vyksta uždaruose patalpose. Pasinaudojus turimais gamtiniais resursais ir atsižvelgiant į renginių pobūdį, prasminga įrengti miesto teritorijoje lauko pramogų kompleksą.
	1.1.4.8. priemonė. Įrengti modernius aikštynus riedlenčių, riedučių ir BMX dviračių sporto mėgėjams Visagino miestas pasižymi gan didelių jaunų žmonių skaičiumi, kuriems mieste būtina sudaryti sąlygas aktyviai leisti laiką. Vienos riedlenčių ir riedučių aikštelės įrengimas parodė didelį susidomėjimą tokio pobūdžio infrastruktūra, todėl būtina miesto teritorijoje įrengti dar bent vieną aikštyną, kuriame galėtų būti organizuojami turnyrai, rungtynės ir t.t.
	1.1.4.9. priemonė. Atnaujinti ir įrengti vaikų žaidimo aikštynus Esama miesto kiemų infrastruktūra nusidėvėjo ir negali sudaryti saugaus ir palankias sąlygas miesto mažiesiems gyventojams ilsėtis ir žaisti, todėl būtinas infrastruktūros atnaujinimas, kuris sudarys sąlygas pritraukti į miestą turistus su mažais vaikais.
	1.1.4.10. priemonė. Įrengti kompleksinius vaikų žaidimų parkus (miestelius) Visagino mieste Visagino mieste Visagino gatvėje nuo Partizanų g. iki Vilties g. dar miesto statybos laikais buvo įrengta didelė vaikų žaidimo aikštelė, kuri iki šiol nebuvo rekonstruota. Kasmet buvo atliekamas šios aikštelės kosmetinis remontas, bet to nepakanka, kad sudaryti vaikams saugias sąlygas žaisti. Būtina įrengti naują vaikų žaidimo miestelį panaudojus esamą teritoriją ir pritaikyti jį skirtingo amžiaus vaikų grupėms. Patartina tokio tipo aikštelę įrengti ir III mikrorajone.
	1.1.4.11. priemonė. Apžvalgos aikštelės su bokštu įrengimas Siekiant pritraukti turistus ne tik į miestą, bet ir miesto apylinkes, būtina savivaldybės teritorijoje įrengti traukos objektą – apžvalgos bokštą.
	1.1.4.12. priemonė. Visagino ežerų ir pakrančių valymas ir sutvarkymas Visagino ežero pakrantė – mėgstamiausia vieta ilsėtis visai šeimai. Būtinas nuolatinis ežero valymas bei pakrantės sutvarkymas, kad miesto gyventojai ir svečiai galėtų ilsėtis normaliomis sąlygomis ir saugiai maudytis ežere. Be to aplink Visaginą yra daug ežerų, kur žmonės ilsisi. Būtina vykdyti ir jų priežiūrą, valymą ir nuolat tvarkyti aplinką (įrengti infrastruktūrą).
	1.1.4.13. priemonė. Modernizuoti poilsio infrastruktūrą prie Visagino ežero (I mikrorajone) ir įrengti paplūdimį III miesto mikrorajone Visagino ežero pakrantėje I mikrorajone yra suformuotas paplūdimys ir įrengta infrastruktūra, suoliukai, gėlynai, vaikų žaidimo aikštelės su mažosiomis architektūrinėmis formomis, bet jie nusidėvėjo ir jas reikia pakeisti naujomis, atnaujinti smėlio dangą. II ir III mikrorajone suformuotų ir įrengtų paplūdimių nėra, tačiau miesto gyventojai vis tiek ilsisi prie ežero, todėl būtina sutvarkyti paplūdimių pakrantes paliekant natūralios žolės paplūdimius, o, kur reikalinga įrengti smėlio paplūdimius.
1.2. TIKSLAS. GERINTI MIESTO KULTŪROS IR SPORTO IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMĄ TURIZMUI Įgyvendinus šį tikslą savivaldybės administracija įtrauktų sporto ir kultūros įstaigas į turizmo paslaugų kūrimą bei didintų vietos gyventojų integraciją į bendruomenę, skatintų bendruomenines iniciatyvas	
1.2.1. uždavinys. Pritaikyti turizmo plėtrai savivaldybės kultūros, sporto ir kitos paskirties pastatus, skatinant viešųjų turizmo paslaugų teikimą	

	1.2.1.1. priemonė. Atlikti kultūros, sporto ir kitos paskirties įstaigų erdvių, tinkamų skatinamojo ir konferencijų turizmo reikmėms, analizę Ne visi muziejai, galerijos ir parodos gali būti įdomūs tiek užsienio, tiek Lietuvos turistams, todėl pirmiausia būtina išsiaiškinti kokios įstaigos, galėtų būti patrauklios ir inovatyvios, ką išskirtinio Visagino savivaldybė galėtų „parodyti“. Būtina įvertinti, kokių reikia investicijų, kad savivaldybės kultūros įstaigos taptų patrauklesnės turistams, pradėtų teikti papildomas turizmo paslaugas.
	1.2.1.2. priemonė. Įsteigti Turizmo informacijos centrą (toliau – TIC) TIC steigimo pagrindinis tikslas – padėti Lietuvos ir užsienio turistams geriau susipažinti su Visagino savivaldybės turizmo ištekliais bei galimybėmis, paspartinti Visagino savivaldybės integraciją į Rytų Lietuvos, Utenos apskrities, visos Lietuvos ir Rytų Europos turizmo sistemas. Steigiant TIC, svarbu tinkamai parinkti centro buveinę, kuri turėtų būti netoli tų vietų, kur yra didžiausias turistų srautas. 1. Pagrindinės TIC funkcijos: turistinės informacijos rengimas, kaupimas ir teikimas vartotojams; turizmo paslaugų teikimas (gidų paslaugos, pažintinių ekskursijų apie miestą organizavimas, turistinių maršrutų sudarymas); turizmo propagavimas (dalyvavimas turizmo parodose, konferencijose, misijose ir pan.); informacinių ir kartografinių leidinių apie turizmo paslaugas, objektus ir vietoves rengimas, leidimas ir platinimas; bendradarbiavimas su Lietuvos ir užsienio TIC; bendradarbiavimo tarp privataus ir valstybinio sektoriaus turizmo paslaugų tiekėjų skatinimas.
	1.2.1.3. priemonė. Įkurti Visagino krašto istorijos muziejų bei skatinti kitų muziejų, galerijų kūrimąsi Visaginas pats jauniausias miestas Lietuvoje ir jo kūrimosi istorija prasidėjo ne taip senai, nuo 1975 m., bet pačios savivaldybės teritorijos priešistorės duomenys pasiekė iš VIII-VII tūkst. pr. Kr. Kuriant Visagino krašto muziejų, pagrindinį akcentą reikia skirti ne istoriniams faktams ir jų pristatymui, o miesto ypatumų ir kasdieninio gyvenimo apibūdinimui, miesto ir savivaldybės išskirtinumo paryškinimui. Visagino krašto muziejuje galėtų būti įkurtos 4 ekspozicijų sales: IAE ekspozicija; miesto kūrimosi istorijos ekspozicija; miesto daugiatautiškumo pristatymo ekspozicija; ateities plėtros vizijos pristatymo ekspozicija. Ateityje Visagino krašto muziejų bus galima plėsti ir ekspoziciją papildyti kitais skyriais (meno skyrius; skyrius, skirtas žmonėms, kurie garsina miestą: politikai (merai), garbės piliečiai, sportininkai, kultūros srities atstovai ir t.t.; kultūros skyrius; sporto skyrius ir t.t.). Muziejus turi turėti garso (audio) gidą prie pagrindinių nuotraukų, eksponatų, informacinių šaltinių ir t.t. Šis garso (audio) gidas turėtų būti bent 4 kalbomis (rusų, lietuvių, anglų, vokiečių). Ateityje, atsiradus poreikiui, būtu galima pasakojimus išversti į kitas kalbas. Muziejuje būtina skirti vieną salę konferencijoms, verslo susitikimas ir kitiems renginiams organizuoti. Salė turėtų būti universali. Joje turėtų būti sudarytos galimybės ne tik organizuoti minėtus renginius, bet kiekvieną dieną turistams ir muziejaus lankytojams sudaryti galimybę pažiūrėti filmus apie miestą ir jo istoriją, muziejuje saugomus vaizdo įrašus ir pan. Turistams būtinos suvenyrų parduotuvės, šalia muziejaus pageidautinos maitinimo paslaugos.
	1.2.1.4. priemonė. Modernizuoti kultūros ir meno srities pastatus, atnaujinti jų materialinę bazę Miesto gyventojai noriai dalyvauja įvairiuose reginiuose, vaikšto į organizuojamus koncertus, teatro vaidinimus, spektaklius ir t.t. Taip pat mieste populiarios parodos tiek vietinių tapytojų, fotografų ir kitų menininkų, dažnai eksponuojami kitų Lietuvos miestų menininkų darbai. Koncertai, spektakliai vyksta įvairiomis kalbomis, kviečiami įvairių žanrų kolektyvai, būtent dėl to Visagino kultūros centro teikiamos pramoginio pobūdžio paslaugos labai populiarus mieste. Tačiau didesnio renginio organizavimui, Visagino kultūros centro salės nėra pritaikytos.
1.2.2. uždavinys Aktyviai organizuoti kultūros, sporto, vaikų užimtumo renginius, skatinant bendradarbiavimą tarp įvairių organizacijų	
	1.2.2.1. Inicijuoti bei remti naujus su turizmu susijusius projektus

	Visagino savivaldybės administracija turi inicijuoti ir skatinti naujų turizmo projektų rengimą ir įgyvendinimą, įtraukti į šią veiklą kiek įmanoma daugiau jaunų žmonių, bendruomenių, klubų ir pan.
	1.2.2.2. Vykdyti sporto varžybas, žaidynes, šventes, stovyklas, skatinti naujų sporto renginių organizavimą Šiuo metu Visagino savivaldybėje esančios sporto ir kultūros, neformaliojo švietimo įstaigos gan aktyviai organizuoja įvairias varžybas, rungtynes, šventes ir stovyklas. Tai būtina palaikyti ir skatinti, skiriant iš savivaldybės biudžeto papildomų lėšų bei prisidėti prie renginių reklamos, skleisti informaciją.
	1.2.2.3. Organizuoti vaikų ir jaunimo, sporto ir sveikatingumo stovyklas Stovyklų organizavimas skatins atvykstamąjį turizmą, kadangi tėvai iš kitų miestų galės atvežti savo vaikus į Visaginą ir palikti stovyklauti. Ne sezono metu gali būti organizuojamos sveikatingumo stovyklos suaugusiems žmonėms, kurie nori pradėti sveiką gyvenimo būdą, senjorams ir pan.
	1.2.2.4. Remti ir skatinti bendruomenių kultūrines iniciatyvas Kadangi vienas iš pagrindinių Visagino privalomų turizmo atžvilgiu yra jo daugiatautiškumas, būtina skatinti jo išlaikymą, populiarinti bendruomenių iniciatyvas. Siekti skatinti bendradarbiavimą tarp regionų, kviečiant turistus į Visaginą apsilankyti tautiniuose renginiuose ir pan.
1.3. TIKSLAS. SKATINTI TURIZMO PASLAUGŲ PLĖTRĄ VISAGINE Kaip buvo išnagrinėta, Visaginas gali priimti daug daugiau turistų net ir tuose segmentuose, kurie vyrauja dabar. Be to, vis dažniau nusiskundžiama Visagino paslaugų įmonių darbo kokybe. Ne savivaldybės užduotis prižiūrėti verslą, tačiau ji gali daryti nemažą įtaką netiesiogiai – bendradarbiaudama su investuotojais, bendraudama su verslininkais, jų asocijuotomis struktūromis.	
1.3.1. uždavinys. Skatinti apgyvendinimo paslaugų plėtrą	
	1.3.1.1. priemonė. Parengti ir galimiems investuotojams pateikti Visagino apgyvendinimo sektoriaus plėtros analizę (kaip verslo plėtros galimybių studijos dalį) Reikėtų atlikti patogių miesto vietų, kur galėtų įsikurti nauji viešbučiai, analizę. Tokia studija labai paskatintų investuotojus statyti naujus viešbučius. Ši studija galėtų būti verslo plėtros studijos dalis.
	1.3.1.2. priemonė. Skatinti ir plėsti skirtingo tipo apgyvendinimo paslaugų plėtrą Visagine būtina įrengti 1-2 žvaigždučių viešbučius su patogumais ir geru aptarnavimu, bet ne aukštomis kainomis. Taip pat patartina įrengti bent vieną viešbutį arba namukų kompleksą miške (pvz. pusiasalyje), kuris būtų skirtas kaimo turizmui.
	1.3.1.3. priemonė. Įrengti kempingą Visagino savivaldybės teritorijoje būtina įrengti kempingą, sudaryti sąlygas keliaujantiems su kemperiais apsistoti mieste.
	1.3.1.4. Skatinti apgyvendinimo įmonių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą Būtina skatinti darbuotojų dalyvavimą įvairiuose paroduose, kursuose, projektuose ir seminaruose, kad užtikrinti jų aukštą kvalifikaciją teikiant paslaugas turistams.
1.3.2. uždavinys. Skatinti maitinimo įmonių paslaugų plėtrą ir kokybės augimą	

	1.3.2.1. priemonė. Skatinti ir plėsti skirtingo tipo maitinimo paslaugas Visagine būtina organizuoti aukštos klasės restoraną, plėsti greito maitinimo įstaigų tinklą. Taip pat mieste trūksta „teminių kavinių“, pvz.: pieno baras, cukrainė, arbatinė ir pan., skirtų šeimų laisvalaikiui.
	1.3.2.2. priemonė. Skatinti maitinimo įmonių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą Būtina skatinti darbuotojų dalyvavimą įvairiuose paroduose, kursuose, projektuose ir seminaruose, kad užtikrinti jų aukštą kvalifikaciją teikiant paslaugas turistams.
	1.3.2.3. priemonė. Skatinti maitinimo įstaigas aktyviai pristatyti save rinkoje, pabrėžiant kitų tautų virtuvės unikalumą Miesto maitinimo įstaigos yra mažai reklamuojamos, nežinomos už miesto ribų. Siūlome skatinti verslo įmonės labai akcentuoti savo virtuvių unikalumą, pabrėžiant kitų tautų virtuvių ypatumus, kviečiant paragauti netradicinių Lietuvoje patiekalų.
	1.3.2.4. priemonė. Skatinti maitinimo įstaigas dalyvauti kokybes konkursuose Kokybės konkursus gali organizuoti tiek valstybinės institucijos, tiek verslo subjektai. Taip pat patartina dalyvauti respublikiniuose konkursuose. Dalyvavimas konkursuose didina įstaigos žinomumą ir populiarumą tiek mieste, tiek Lietuvoje.
	1.3.2.5. priemonė. Siekti įtraukti Visagino savivaldybės maitinimo įstaigas į Kulinarinio paveldo žemėlapį.
1.4. TIKSLAS. SKATINTI TURIZMO OBJEKTŲ PLĖTRĄ VISAGINE	
1.4.1. uždavinys. Plėtoti turizmo objektus, pritraukti investicijas į turizmo verslą Visiems objektams įrengti būtina atskirai parengti investicinius planus, pritraukti investuotojus arba parinkti operatorius, kurie užtikrintų objektų funkcionavimą bei priežiūrą.	
	1.4.1.1. priemonė. Pramogų infrastruktūros prie Visagino ežero plėtra ir Visagino ežero salos pritaikymas rekreacijai Visagino ežero pusiasalyje, kitoje pusėje nuo Visagino miesto paplūdimio pirmajame mikrorajone tikslinga pastatyti viešbutį. Viešbutis galėtų būti sąlyginai padalintas į dvi dalis: pirma dalis būtų orientuota į ramaus gamtos poilsio mėgėjus, kurie norėtų pailsėti nuo miesto šurmulio arba organizuoti šventę viešbutyje. Taip pat tikslinga Visagino ežero salą įtraukti į poilsio zonos sukūrimą ir įrengti joje vieno kambario namuką pvz. jaunavedžiams. Antra dalis būtų skirta aktyvaus ir ekstremalaus poilsio mėgėjams. Tokį viešbučio dalinimą organizuoti leidžia landšaftas, nes pirma viešbučio pusė būtų orientuota į pietinę ežero dalį, o kita – į šiaurės-vakarinę ežero pusę, kad skirtingos poilsiautojų grupės netrukdytų vienos kitai. Prie viešbučio, ežero pakrantėje siūlome pastatyti prieplauką, kurioje būtų įrengtas „Sky lift“. „Sky lift“ – tai variklio varomas konvejeris, ant kurio bėgių prikabinamos rankenos ar kiti įrankiai bei kuris veža vandens slidininkus pagal konvejerio nustatytą maršrutą. Šios paslaugos galėtų būti siūlomos ir žiemos metu. „Sky lift“ stovai turėtų būti įrengti Visagino ežere nuo viešbučio iki irklavimo bazės teritorijos, kad netrukdytų kitiems poilsiautojams pliažuose.
	1.4.1.2. priemonė. Sporto ir aktyvaus poilsio zonos sukūrimas Pagrindinė aktyvaus poilsio zonos paskirtis – sukurti aktyvaus turizmo traukos vietą visai šeimai (įvairaus amžiaus ir pomėgių asmenims), panaudojant esamus gamtinius-rekreacinius išteklius bei esamą miesto sporto, pramogų infrastruktūrą, taip kuriant aukštos kokybės infrastruktūrą aktyvaus turizmo vystymui, skatinant atvykstamąjį ir vietinį turizmą bei poilsio paslaugų atsiradimą Visagino mieste. Tokiai zonai sukurti būtina rekonstruoti Visagino miesto pagrindinį stadioną ir jo atsarginį lauką, rekonstruoti teniso kortus, įrengti aktyvaus poilsio

	infrastruktūrą ežero pakrantėje.
	1.4.1.3. priemonė. Prie Visagino ežero įrengti irkluotojų bazę ir plėtoti vandens sportą Visagino mieste Visagine tikslinga plėtoti aktyvaus sporto paslaugas. Irkluotojų bazė prie ežero įkurta daugiau kaip prieš 20 metų ir nebeatitinka šios sporto šakos Visagino savivaldybėje išvystyto lygio. Todėl būtina atlikti irklavimo bazės rekonstrukciją: įrengti elingų blokus valtims laikyti (apie 10 vnt.), sutvirtinti krantinę, įrengti starto ir finišo bokštus, elektroninė starto ir finišo sistemą ir t.t. taip pat, kad tinkamai organizuoti renginius, būtina įrengti bent 500–800 vietų dengtas patalpas žiūrovams, 2 plūduriuojančius pirsus.
	1.4.1.4. priemonė. Įrengti atsinaujinančių energijos išteklių ir energetikos istorijos parką Tokiame muziejuje galėtų būti pateiktos energijos gamybos ir jos naudojimo raidos etapai, ateities tendencijos ir energijos gamybos būdai. Šis muziejus galėtų tapti technologinio maršruto dalimi, pritraukti studentus ir moksleivius.
	1.4.1.5. priemonė. Įrengti daugiafunkcinį žuvivaisos ir gamtos pažinimo poilsio centrą Drūkšių ežero pakrantėje Centras būtų žuvivaisos ir gamtos pažinimo muziejumi, kuriame galėtų vykti pažintinės ekskursijos, pamokėlės ir pan.
	1.4.1.6. priemonė. SPA centro ir vandens pramogų parko statyba Visagino savivaldybės teritorijoje tikslinga pastatyti SPA centrą, kuris vienintelis Utenos regione teiks plataus spektro poilsio ir sveikatingumo paslaugas (SPA paslaugas) su vandens kalneliais ir pirčių kompleksu. Tokių paslaugų nėra ir artimiausiuose Visagino savivaldybei Latvijos ir Baltarusijos regionuose, kas sudaro prielaidas SPA centro populiarumui ir šių paslaugų paklausai. SPA centras galėtų būti pastatytas Energetikų gatvės kitoje pusėje (šalia „Idilė“ svečių namų) ant Gulbinės upelio kranto. Poilsio SPA centre galėtų būti: viešbutis įrengtas santūriai elegantišku ir funkcionaliu skandinavišku stiliumi; SPA procedūrų kabinetai; grožio salonas; kinezioterapijos ir fizioterapijos kabinetai; vandens procedūrų zona (baseinas, įvairios vonios ir pirčių kompleksas); maitinimo vietos; konferencijų centras. Šalia SPA centro tikslinga įrengti vandens kalnelius į upę.
	1.4.1.7. priemonė. Tautinių kultūrų kaimelio įkūrimas Įrengiamas tautinių kultūrų kaimelis - muziejus, kuriame bus surinkta informacija apie įvairias tautybes, kurių atstovai gyvena Visagine. Tai bus unikalus muziejus, skirtas puoselėti įvairių tautybių kultūras, jų tradicijas ir paveldą. Muziejaus ekspoziciją siūloma padaryti kaip vientisą realaus dydžio senovinių kaimų ir miestelių, įskaitant sodybas, maketą. Kaimelyje būtina įrengti maitinimo patalpas, pirtis ir pan., turėtų būti sukurta infrastruktūra poilsiui, pažinimui, edukacijai.
	1.4.1.8. priemonė. Sporto komplekso su ledo arena įrengimas Ledo areną planuojama įrengti stadione, šalia buvusios Ateities vidurinės mokyklos pastato (Draugystės g. 10). Arena būtų skirta tiek miesto sportininkams (ledo ritulio žaidėjams, dailiojo čiuožimo), tiek miesto gyventojams ir svečiams, kurie galėtų ištisus metus mėgautis žiemos sporto malonumais, dalyvauti organizuojamuose renginiuose. Nenaudojamą mokyklos pastatą būtina rekonstruoti ir jame įrengti mažąsias sales imtininkams, boksininkams, sunkiaatlečiams, kitų sporto šakų atstovams, kuriems šiuo metu trūksta vietos treniruotėms Visagino sporto centre ir profesionalių varžybų organizavimui.
	1.4.1.9. priemonė. Sveikatingumo komplekso – vaikų stovyklos šalia Balto ežero įrengimas Visagino savivaldybės teritorijoje šalia vieno iš ežerų (Balto ežero) tikslinga įrengti sveikatingumo kompleksą – vaikų stovyklą. Vasaros metu ežere galima maudytis, žiemą – užsiimti

	žiemos sportu. Aplink ežerą yra miškas, o tai sudaro palankias sąlygas sveiko gyvenimo būdo propagavimui. Prie ežero yra tarybiniais laikais pastatytas kompleksas, skirtas IAE darbuotojų mokymui ir poilsio organizavimui. Dalis pastatų šiuo metu yra nenaudojama. Juose galima įrengti stovyklą tiek vaikams, tiek suaugusiems. Aplinkui esama infrastruktūra: sporto aikštelės, takai ir t.t., reikalauja tik remonto ir nežymios rekonstrukcijos. Tokios stovyklos pagrindinis akcentas būtų gamta bei sveikas gyvenimo būdas.
	1.4.1.10. priemonė. Naktinio klubo atidarymas Visagine būtina renovuoti bent vieną iš esamų naktinių klubų arba įrengti naują, kuriame būtų galima linksmai praleisti laiką, švęsti įvairias šventes, klausytis ir šokti skambant naujausiems ir populiariausiems pasaulio muzikos garsams. Tokiame klube savo pasirodymus galėtų rengti žinomi Lietuvos ir užsienio šokių vakarėlių vedėjai (didžėjai), klube būtų organizuojami gyvo garso koncertai, teminiai vakarėliai, mados ir šokio šou. Naktiniame klube priklausomai nuo jo dydžio ir galimybių galima numatyti vietas 2 arba 3 šokių aikštelėms, kuriuose vienu metu gros įvairi muzika. Visame klube turėtų būti įrengta moderni garso ir šviesos efektų aparatūra.
	1.4.1.11. priemonė. Akvariumų salonas: teikiamų paslaugų plėtra ir populiarinimas Būtina plėsti akvariumų salono šiuo metu teikiamas paslaugas, papildyti žuvų kolekciją, aktyviai reklamuotis ir taikyti kitas rinkodaros priemones: išleisti bukletus turistams, tinklapį, suvenyrinę produkciją (atvirukai, magnetai ir pan.). Akvariumų saloną būtina įtraukti į pažintinį maršrutą.
	1.4.1.12. priemonė. Mažo zoologijos parko įkūrimas Mažo zoologijos parkas – muziejus galėtų tapti svarbių objektu regiono turizmo ir rekreacinės infrastruktūros plėtojimui. Tokį parką galima įrengti netoli nuo Sporto centro Taikos pr., nes ten yra miškas, o tai sudarys galimybę sudaryti gyvūnams artimesnę ir komfortabilią gyvenimo aplinką. Be to, būtų galima eksponuoti didesnius gyvūnus. Ekspozicija galima pradėti nuo vabalų (tiek gyvų, tiek ir negyvų), šaltakraujų (vėžlių, gyvačių ir driežų) ir mažų gyvūnėlių (pvz. dekoratyviniai triušiai, dygliatriušiai, jūros kiaulytės, dryžuotieji mangustai, paprastieji meškėnai, ilganosiai meškėnai, įvairių rūšių beždžionės). Čia bus galima organizuoti pamokėles, pažintines ekskursijas, organizuoti įvairias akcijas, bendrus projektus su vaikų darželiais ir mokyklomis, įkurti zoomokyklėlę. Įrengiant žuvivaisos centrą, šis parkas galėtų būti įkurtas šalia jo.
	1.4.1.13. priemonė. Atrakcionų ir pramogų parko įrengimas Miško zonoje III mikrorajone prie Visagino ežero, kitoje kelio pusėje nuo viešbučio „Idile“ tikslinga įrengti nuolatinį atrakcionų ir pramogų parką. Šiame parke galima apjungti atrakcionus, aktyvaus poilsio ir sporto pramogas, koncertų ir renginių organizavimo vietą. Vienoje atrakcionų ir pramogų parko dalyje galima įrengti įvairius atrakcionus vaikams, suaugusiems ir visiems adrenalino ir azarto mėgėjams, bei palikti vietas surenkamiems atrakcionams, kurie galėtų veikti laikinai (pavasario-vasaros-rudens sezono metu). Aktyvaus poilsio ir sporto mėgėjams šalia atrakcionų parko galima įrengti Nuotykių parką (medžiuose 2,5-12 metrų aukštyje įrengti apie penkias skirtingo sudėtingumo kliūčių trasas, dvi skrydžių trasas, laipiojimo uolomis trasą). Koncertų ir renginių zonoje – būtina įrengti lauko estradą, sutvarkyti aplinkinę teritoriją.
	1.4.1.14. priemonė. Daugiafunkcinio sporto ir pramogų maniežo statyba Pastatyti daugiafunkcinį sporto ir pramogų uždarą maniežą galima šalia pagrindinio miesto stadiono atsarginės aikštės, netoli Visagino ežero pirmajame mikrorajone. Tai turėtų būti daugiafunkcinis statinys, kuriame vyktų įvairių sporto šakų (lengvoji atletika, žaidimų sporto šakos – krepšinis, futbolas ir tenisas žiemos metu) užsiėmimai ir varžybos; uždengus sporto takelius ir aikšteles specialia kietąja danga organizuojami kultūros renginiai – koncertai, šventės, teatro spektakliai; taip pat būtų organizuojami verslo renginiai – konferencijos, parodos, mugės ir kt.

II PRIORITETAS: TURIZMO RINKODAROS PLĖTRA

2.1. TIKSLAS. ĮVERTINTI PADĖTĮ TURIZMO RINKOSE IR TURIZMO PRODUKTO PAKLAUSĄ BEI PASIŪLĄ	
2.1.1. uždavinys. Įvertinti padėtį turizmo rinkose ir turizmo produkto paklausą	
	2.1.1.1. priemonė. Nuolat organizuoti apsilankančių turistų apklausas, siekiant įvertinti turistų poreikių dinamiką
2.1.2. uždavinys. Įvertinti turizmo produkto ir išteklių plėtrą (pasiūlą)	
	2.1.2.1. priemonė. Nuolat analizuoti turizmo paslaugų plėtrą, įvertinti numatomus paslaugų poreikius
	2.1.2. 2. priemonė. Nuolat tirti turizmo infrastruktūros plėtrą ir naujų infrastruktūros projektų poreikius
2.2. TIKSLAS. PAGERINTI VISAGINO TURISTINĮ ĮVAIZDĮ LIETUVOS IR UŽSIENIO TURIZMO RINKOSE Įgyvendinus šį tikslą turėtų padidėti savivaldybės patrauklumas potencialiems turistams ir būtų skatinamas didesnių turistų srautų pritraukimas į miestą. Formuojant turistinį savivaldybės įvaizdį, būtina vykdyti šiuos uždavinius ir priemones	
2.2.1. uždavinys. Sukurti įvaizdžio formavimo sistemą, skatinančią atvykstamąjį turizmą	
	2.2.1.1. priemonė. Visagino savivaldybės įvaizdžio formavimo strategijos parengimas Apibrėžti miesto identitetą turizmo rinkoje.
	2.2.1.2. priemonė. Plėtoti savitą daugiatautį regioną, skleisti informaciją apie įvairių tautų kultūrą, tradicijas, nacionalines šventes, kulinarinį paveldą (pasiekimo rodiklis – renginių skaičius)
	2.2.1. 3. priemonė. Sukurti turistinio įvaizdžio ženklą Aiški vertybių sistema ir su jomis siejamas miesto pristatymas turizmo rinkoje padės geriau įsiminti ir lengviau atpažinti prekės ženklą.
	2.2.1.4. priemonė. Sukurti Visagino savivaldybę reprezentuojantį vaizdinę medžiagą Pagal priemonę sukurti reprezentuojantį miestą filmą įvairiomis kalbomis. Vienas filmas turėtų būti ilgesnis – apie 5-7 min. (pristatant miestą parodose, konferencijose, internete, susutikimuose) ir trumpą – apie 30 s. (pristatant miestą televizijoje)
	2.2.1.5. priemonė. Sukurti savivaldybės turistinės vizijos demonstracinį maketą Maketas yra gerą priemonę vizualiai parodyti busimiems investoriams kokius objektus siūlo statyti Visagino savivaldybė savo teritorijoje. Maketas gali būti naudojamas parodose, konferencijose, tiesioginiuose susitikimuose su investoriais.

2.3. TIKSLAS. AKTYVIAI PLĖSTI RINKODARĄ TURIZMO RINKOSE

Visagino savivaldybė yra pakankamai gerai žinoma šio regiono pažintinio turistinio produkto vartotojams. Tačiau įvaizdis ilgą laiką formavosi stichiškai, praktiškai nenaudojant rinkodaros priemonių, todėl jis yra nevaldomas ir neturi konkurencinio išskirtinumo.

Turizmo galimybių pristatymui naudojamos tradicinės rinkodaros priemonės – internetas ir spausdinti leidiniai. Šiomis rinkodaros priemonėmis vykdoma informavimo funkcija, nesiekiant ilgalaikių turizmo vartotojų elgsenos pokyčių.

Taikant rinkodaros priemones nepakankamas dėmesys skiriamas turizmo produkto vartotojų interesams ir tikslinių turistų grupių elgsenos specifikai. Sprendimą vykti ar nevykti į konkretų miestą, t.y. sprendimą pirkti, turistas priima namie. Tai reiškia, kad turizmo produkto pirkimo įprotis turi būti paremtas vaizdinėmis miesto charakteristikomis, formuojamas ir palaikomas nuolat, ilgalaikio poveikio tikslinėmis rinkodaros priemonėmis. Tokiu būdu yra pritraukiami nauji pageidaujamų turistų srautai, formuojami jų elgsenos ir vartojimo modeliai

2.3.1. Taikyti efektyvias turizmo rinkodaros priemones, kurti informacinę sistemą

Turizmo plėtra reikalauja daugelių turizmo komponentų darnios veiklos. Todėl netgi esant pilnai išplėtotai turizmo paslaugų infrastruktūrai, reikalingos efektyvios rinkodaros priemonės, galinčios užtikrinti atitinkamus turizmo paslaugų vartotojų srautus, o visų pirmą, reikalinga institucija, atsakinga už turizmo plėtra. Visoje Lietuvoje šias funkcijas įgyvendina turizmo informacijos centrai.

Deja Visagine nėra Turizmo informacijos centro, turizmo specialistas turi kitas funkcijas, dėl to Visagino savivaldybėje nesukurta turizmo informacijos sistema, nerengiami bendri su kitomis savivaldybėmis projektai. Miesto svečiai sunkiai gali rasti informaciją apie miestą.

2.3.1.1. priemonė. Sudaryti savivaldybės turizmo gidą

Sudarytas bendras visą turistinę informaciją apimantis katalogas, kuriame būtų pateikti visi maitinimo, apgyvendinimo, laisvalaikio, sporto, poilsio ir kt. įstaigų kontaktai, adresai. Kataloge bus pateiktas vizualus lankytinų objektų pristatymas, žemėlapiai, naudingos nuorodos ir kontaktai, informacija apie tradicinius renginius su tvarkaraščiu.

2.3.1.2. priemonė. Sudaryti turistinius leidinius įvairioms turistų grupėms

Sudaryti leidinius pėsčiojo, slidinėjimo, dviračio turizmo mėgėjams, šeimos poilsiui, savaitgalio poilsiui, konferencijų turizmui ir pan. Leidiniai turėtų būti įvairiomis kalbomis.

Leidiniai turėtų būti platinami nemokamai. Pavieniai lankstinukai apie konkrečias lankytinas vietas, galimas laiko praleidimo formas ir turizmo paslaugų teikėjus bei jų produktus gali būti paprasto dizaino, neaukštos spaudos kokybės. Šių leidinių tikslas – suteikti vartotojui konkrečią naudingą informaciją. Jie gali būti platinami turizmo mugėse, degalinėse ir kitose turistų lankomose vietose.

Turint tokią spausdintinę medžiagą galima gana įvairiapusiškai informuoti turistus apie laisvalaikio praleidimo galimybes. Turima medžiaga turi tiek reprezentuoti savivaldybę, tiek suteikti konkrečią informaciją turistui. Reikia sudaryti galimybes lankstinukus platinti ir per privačius turizmo paslaugų tiekėjus, kuriems tai būtų viena iš rinkodaros priemonių.

2.3.1.3. priemonė. Sukurti ir palaikyti savivaldybės turizmo informacinę sistemą

Įkurtas Turizmo informacijos centras turėtų palaikyti ryšius su turizmo verslo grupėmis, aktyviau kurti ir platinti leidinius. Skatinti aktyviai veikti turizmo rinkoje tiek verslo įmones, tiek socialinius partnerius. Leidinius būtina platinti ne tik turizmo parodose, bet ir kituose renginiuose organizuojamuose tiek Lietuvoje, tiek užsienio šalyse.

2.3.1.4. priemonė. Pristatyti savivaldybę Lietuvoje bei užsienyje

Įkurtas Turizmo informacijos centras turėtų dalyvauti ir aktyviai pristatinėti savivaldybę Lietuvos ir užsienio parodose, konferencijose, mugėse, platinti leidinius per Turizmo informacijos centrų tinklą, o užsienyje bendradarbiaujant su ambasadomis bei Lietuvos turizmo informacijos

	centrus veikiančius užsienyje. Apsilankymas ar dalyvavimas parodoje suteikia galimybę vykdyti potencialių miesto lankytojų, kelionių organizatorių, bei kitų institucijų apklausas apie įvaizdį ir įvaizdžio pokyčius, turizmo vartotojų poreikius, stebėti turizmo situaciją Lietuvoje
	2.3.1.5. priemonė. Steigti viešos interneto prieigos vietas Viešąsias interneto prieigos vietas turėtų plėsti ne tik savivaldybės administracija, bet ir verslo subjektai.
	2.3.1.6. priemonė. Gerinti Visagino pristatymą užsienio ir vietos žiniasklaidoje Identifikavus tikslines rinkas, prasminga kompleksiškai naudoti rinkodaros priemonėmis: optimalus rezultatas bus pasiektas tik tuo atvejų, kai bus įtrauktos visos žiniasklaidos priemonės. Taip pat savivaldybė būtina išnaudoti visas šiuo metų esamas galimybes pristatant miestą žiniasklaidoje.
	2.3.1.7. priemonė. Organizuoti tiesioginius Visagino turizmo galimybių pristatymus kelionių ir kitų turizmo sektorių organizatoriams, žiniasklaidai Siekiant atkreipti dėmesį į Visagino savivaldybę, apie miestą parengtą multimedijos prezentaciją ar filmą platinti kelionių organizatoriams. Tokias prezentacijas kelionių organizatoriai taip pat naudoja supažindinti savo agentams apie vietoves ir regionus. Į tokias prezentacijas reikėtų kviesti žiniasklaidą, kad dar labiau išplatinti informaciją
	2.3.1.8. priemonė. Gerinti Visagino pristatymą internete ▪ Turizmo informaciją pateikti akcentuojant savivaldybės išskirtinumą ir patrauklumą, atsižvelgiant į savivaldybės viziją ir plėtros strategiją. Dabartiniame tinklapyje trumpai pristatant turizmą bendras puslapio vaizdas palieka malonų įspūdį. Tačiau informacijos pristatyme tikslinga būtų daugiau dėmesio skirti platesniam švenčių, renginių aprašymui. ▪ Turizmo tinklapio skiltyje pateikiama neišsamus turizmo paslaugų tiekėjų registras pagal įvairias paslaugų rūšis (viešbučiai, kitos turizmo paslaugos ir t.t.), nurodoma pagrindinė informacija. Šiuo metu ne visi turizmo paslaugų tiekėjai yra pajėgūs kurti nuosavas interneto svetaines, todėl ši informacija yra ypač vertinga. Siūloma svetainėje pateikti kaip įmanoma daugiau informacijos apie paslaugų tiekėjus (paslaugos, kainos, nuotraukos, darbo trukmė ir sezonai, kontaktiniai adresai). ▪ Tinklapyje nurodomos savivaldybės lankytinos vietos. Deja, tinklapio lankytojas negali suvokti, kaip šie objektai išsidėstę žemėlapyje, kaip juos ir kokia seka galima būtų aplankyti. Nurodant lankytinas vietas siūloma įdėti detalesnius vietovių ir maršrutų aprašymus, nuotraukas bei keliavimo schemas. Informacijos apraše vertėtų pateikti detalų maršrutų aprašymą (schemą, kelionės ilgį ir trukmę, lankytinas vietas, pakeliui pravažiuojamus objektus, poilsiui ir maudimuisi tinkamas vietas, maitinimo įstaigas, pateikti nuorodas į šalia maršrutų esančius turizmo paslaugų tiekėjus). Rekomenduotina, kad būtų sudarytos galimybės interneto svetainės lankytojams patogiai atsispausdinti atskirus maršrutus. ▪ Tinklapyje norėtųsi tikslesnio metų miesto švenčių ir renginių kalendoriaus, šių švenčių aprašymo. Informacija turėtų būti įdomi ir patraukli ne tik gyventojams, bet ir tikslinėms vartotojų grupėms- turistams, renginių organizatoriams, rėmėjams, investuotojams. ▪ Tinklapio foto galerijoje siūloma patalpinti įvairios tematikos savivaldybės išskirtinumą akcentuojančias ar pagrindinius objektus pristatančias nuotraukas, skirtas turizmo produktų vartotojams. Nuotraukų galeriją galima būtų išplėsti turistų darytų nuotraukų pagalba, paskelbus konkursą. ▪ Siūloma patalpinti daugiau praktinę reikšmę turinčių turizmo nuorodų. Tai galėtų būti kultūros, istorijos, gamtos apsaugos, sporto veiklos, rekreacijos ir kt. tinklapiai. Reklaminės su turizmu susijusių produktų antraštės galėtų būti papildomu pajamų šaltiniu Visagino TIC. ▪ Įsteigus Visagino TIC, interneto svetainę siūloma aktyviai populiarinti, registruojant Lietuvos ir užsienio paieškos serveriuose. Svetainės lankomumą padidintų ir aktyvesni rinkodaros veiksmai – konkursai, svetainės svečiai, aktualios diskusijos, netradicinės temos. Tai ypač svarbu siekiant savanoriškos jaunimo paramos turizmui.

	2.3.1.9. priemonė. Sukurti ir platinti suvenyrus su Visagino miesto simboliais
2.3.2. uždavinys. Aktyviau reklamuoti festivalius ir kitus savivaldybės renginius turistams	
	2.3.2.1. priemonė. Siekti, kad organizuojamų festivalių ir kitų stambių renginių programos būtų pateikiamos didesnei auditorijai, aktyviai reklamuojamos
	2.3.2.2. priemonė. Skatinti festivalių ir renginių organizatorius bendradarbiauti su turizmo verslu
2.3.3. uždavinys. Veiksmingai planuoti rinkodaros veiklą Nors pastaruoju metu savivaldybės veiklos planavimui užtenka metinio veiksmų plano, tačiau pačiam rinkodaros organizavimui būtina vertinti Visagino turizmo plėtros eigą, naudojamų rinkodaros priemonių veiksmingumą, pokyčius turizmo rinkose.	
	2.3.3.1. priemonė. Rengti kasmetinius rinkodaros planus, kuriuose būtų apibendrinami rinkotyros rezultatai ir numatomos metinės priemonės Be teikiamo veiksmų plano, būtina parengti rinkos analizę, įvertinti turizmo paslaugų augimą ir naujų atsiradimą.
	2.3.3.2. priemonė. Nuolat, ne rečiau kaip kartą per metus peržiūrėti įgyvendinamą planą, jei reikia, koreguoti priemones ir jų įgyvendinimą Turizmo padėtis labai priklauso nuo išorinių veiksnių, kartais susijusių su palankiomis aplinkybėmis – tai naujų svarbių išteklių atsiradimas, nenumatytos, netikėtai atsiradusios galimybės; kartais ir su nemaloniomis aplinkybėmis, į kurias tenka skubiai reaguoti, kad nenukentėtų miesto turistinis įvaizdis. Veiksmų plano peržiūra parodytų ir naudojamų priemonių veiksmingumą, jei būtina, reikiamas priemones būtų galima modifikuoti.

III. PRIORITETAS. KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

3.1. TIKSLAS. STIPRINTI VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIAUS ADMINISTRACINIUS GEBĖJIMUS TURIZMO SRITYJE Savivaldybės turizmo sektoriaus ir su juo susijusių verslo šakų darbuotojų mokymai yra būtina sąlyga siekiant turizmo verslo konkurencingumo didinimo. Savivaldos institucijų ir TIC darbuotojų apmokymai sudarytų sąlygas institucijoms taikyti įvairesnes turizmo rinkodaros priemones, o kartu ir labiau įtakotų privatų turizmo verslą. Mokymų metu suformuotas kokybiškai naujas požiūris į turizmo plėtrą, turizmo paslaugų vartotojus leistų greičiau pasiekti strateginius savivaldybės plėtros planus. Privatūs turizmo paslaugų tiekėjai mokymų metu įgytų ne tik būtinos verslo plėtrai informacijos, bet ir stiprintų naudingo tarpusavio bendradarbiavimo įgūdžius.	
3.1.1. uždavinys. Organizuoti mokymus ir konsultacijas, skirtas rekreacijos ir turizmo sistemos plėtros skatinimui	
	3.1.1.1. priemonė. Organizuoti mokymus gidams Oficialiais duomenimis, Visagine nėra užregistruota nevieno oficialiai dirbančio gido, todėl norint plėtoti pažintinius ir kitus maršrutus, būtina parengti kvalifikuotus darbuotojus, kurie galėtų kokybiškai ir įdomiai pristatinėti miestą.
	3.1.1.2. priemonė. Organizuoti mokymus viešojo sektoriaus atstovams Organizuojami mokymai galėtų padėti suformuoti turizmo specialistų bazę, kurie galėtų dirbti su turizmo plėtrą, taip pat pakelti esamų specialistų kvalifikaciją, mokant juos pasaulinės sėkmingų turizmo objektų patirties, veiksmingų rinkodaros priemonių ir pan.

	3.1.1.3. priemonė. Organizuoti mokymus privataus sektoriaus atstovams Mokymai privataus sektoriaus atstovams padėtų efektyviau naudoti rinkodaros priemones, kurti inovatyvus turizmo produktus ir paslaugas, siekti aukštos paslaugų kokybės.

4. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2011-2018 METŲ TURIZMO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
I PRIORITETAS. TURIZMO IŠTEKLIŲ IR PASLAUGŲ PLĖTROS SKATINIMAS IR PLĖTRA				
1.1. TIKSLAS	**PRITAIKYTI MIESTO INFRASTRUKTŪRĄ TURIZMO PLĖTRAI**			
1.1.1. uždavinys	**Skatinti pėsčiųjų zonų įrengimą, gerinti eismo reguliavimą, susisiekimą bei inicijuoti automobilių parkavimo aikštelių įkūrimą**			
1.1.1.1. priemonė.	Šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimas ir remontas	Įrengtų šaligatvių, pėsčiųjų takų, dviračių takų skaičius, vnt. ir ilgis, km	Visagino savivaldybės administracija	10.000.000,00
1.1.1.2. priemonė.	Autobuso parko atnaujinimas, maršrutų optimizavimas	Naujų autobusų skaičius, vnt. ir maršrutų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Verslo subjektai	5.000.000,00
1.1.1.3. priemonė.	Tarpmiestinių maršrutų plėtra	Maršrutų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Verslo subjektai	-
1.1.1.4. priemonė.	Įrengti automobilių stovėjimo aikšteles, privažiavimus, priėjimo takus prie lankytinų objektų	Įrengtų automobilių stovėjimo aikštelių skaičius, vnt., privažiavimų ilgis, km ir priėjimo takų ilgis, km	Visagino savivaldybės administracija, Verslo subjektai	30.000.000,00
1.1.1.5. priemonė.	Autobusų stoties statyba	Pastatyta autobusų stotis	Visagino savivaldybės administracija	2.000.000,00
1.1.2. uždavinys	**Kurti ir įrengti įvairius takus, pritaikytus sveikatingumo ir pažintiniam turizmui, sudaryti maršrutus**			
1.1.2.1. priemonė.	Įrengti (modernizuoti) dviračių takus „Visagino kelias“ su informacine sistema Visagino mieste ir savivaldybės teritorijoje	Įrengtas takas, ilgis, km	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	600.000,00
1.1.2.2. priemonė.	Įrengti aktyvaus poilsio ir sveikatingumo turizmo takus	Įrengtų takų skaičius, vnt. ir ilgis, km	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo	700.000,00

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
			informacijos centras	
1.1.2.3. priemonė.	Modernizuoti Visagino savivaldybės teritorijoje miškų masyvuose esančias trasas bei pritaikyti jas vasaros (dviračių, riedlenčių, riedučių ir kt.) ir žiemos sporto (slidinėjimas ir pan.) šakų mėgėjams	Įrengtų trasų skaičius, vnt. ir ilgis, km	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	700.000,00
1.1.2.4. priemonė.	Technologinio turizmo maršruto sukūrimas	Sukurtas maršrutas	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	10.000,00
1.1.2.5. priemonė.	Parengti maršrutus įvairioms turizmo rūšims, panaudoti vystant pažintinį turizmą	Sukurtų maršrutų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	100.000,00
1.1.2.6. priemonė.	Parengti ir išpopuliarinti Visagino miesto kultūrinio savitumo turizmo kelią	Parengtas kelias, leidinių skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	20.000,00
1.1.2.7. priemonė.	Slidinėjimo trasos įrengimas	Trasos ilgis, km	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras, Zarasų rajono savivaldybė	600.000,00
1.1.2.8. priemonė.	Sporto inventoriaus nuomos organizavimas	Nuomos punktų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Kultūros ir sporto įstaigos, Turizmo informacijos centras, Visagino savivaldybės administracija	500.000,00
1.1.3. uždavinys	**Gerinti orientavimosi mieste sistema**			
1.1.3.1. priemonė.	Įrengti informacinius stendus su miesto schemomis, žemėlapiais	Įrengtų stendų skaičius, vnt.	Turizmo informacijos centras, Visagino savivaldybės administracija	300.000,00
1.1.3.2. priemonė.	Įrengti informacinius terminalus visose turistų lankomose vietose	Įrengtų terminalų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Turizmo informacijos centras, Visagino savivaldybės administracija	500.000,00
1.1.3.3. priemonė.	Įrengti informacines lenteles su objektų, gatvių pavadinimais	Lentelių, rodyklių skaičius, vnt.	Turizmo informacijos centras, Visagino	150.000,00

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
			savivaldybės administracija	
1.1.4. uždavinys	**Įrengti ir atnaujinti poilsio, viešųjų erdvių ir vaikų aktyvumo zonas**			
1.1.4.1. priemonė.	Parengti ir įgyvendinti savivaldybės rekreacinių teritorijų sutvarkymo ir pritaikymo poilsiui programą	Parengta programa	Visagino savivaldybės administracija	150.000,00
1.1.4.2. priemonė.	Atnaujinti ir įrengti vaikų žaidimo aikštynus	Atnaujintų ir įrengtų aikštynų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija	1.800.000,00
1.1.4.3. priemonė.	Įrengti poilsio zonas, sutvarkyti viešąsias erdves	Atnaujintų zonų plotas, kv. m.	Visagino savivaldybės administracija	7.000.000,00
1.1.4.4. priemonė.	Įrengti modernius aikštynus riedlenčių, riedučių ir BMX dviračių sporto mėgėjams	Įrengtų aikštynų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija	2.000.000,00
1.1.4.5. priemonė.	Įrengti lauko pramogų kompleksą ir sutvarkyti aplinkinę teritoriją	Įrengta lauko pramogų arena	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija	2.000.000,00
1.1.4.6. priemonė.	Skulptūrų parkelių įrengimas	Įrengtų parkelių skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Kultūros ir švietimo įstaigos, Visagino savivaldybės administracija	1.000.000,00
1.1.4.7. priemonė.	Dinamino fontano, fontanų – skulptūrų įrengimas	Įrengtų fontanų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija	1.500.000,00
1.1.4.8. priemonė.	Įrengti miesto parką	Įrengtas parkas	Visagino savivaldybės administracija	2.000.000,00
1.1.4.9. priemonė.	Visagino ežerų ir pakrančių valymas bei sutvarkymas	Išvalytų ežerų plotas, ha ir išvalytų pakrančių plotas, kv. m	Visagino savivaldybės administracija, Verslo subjektai	10.000.000,00
1.1.4.10. priemonė.	Įrengti kompleksinius vaikų žaidimų parkus (miestelius) Visagino mieste	Įrengtų parkų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Verslo subjektai	8.000.000,00
1.1.4.11. priemonė.	Įrengti mažąsias architektūrines formas	Įrengtų formų skaičius, vnt.	Kultūros ir švietimo įstaigos, Visagino savivaldybės administracija, Verslo	500.000,00

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
			subjektai	
1.1.4.12. priemonė.	Apžvalgos aikštelės su bokštu įrengimas	Įrengtas apžvalgos bokštas	Visagino savivaldybės administracija, Verslo subjektai	2.000.000,00
1.1.4.13. priemonė.	Modernizuoti poilsio infrastruktūrą prie Visagino ežero (I mikrorajone) ir įrengti paplūdimį III miesto mikrorajone	Modernizuotos teritorijos plotas, kv. m	Visagino savivaldybės administracija	2.000.000,00
1.2. TIKSLAS	**GERINTI MIESTO KULTŪROS IR SPORTO IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMĄ TURIZMUI**			
1.2.1. uždavinys	**Pritaikyti turizmo plėtrai savivaldybės kultūros, sporto ir kitos paskirties pastatus, skatinant viešųjų turizmo paslaugų teikimą**			
1.2.1.1. priemonė.	Atlikti kultūros, sporto ir kitos paskirties įstaigų erdvių, tinkamų skatinamojo ir konferencijų turizmo reikmėms, analizę	Atliktų analizių skaičius, vnt.	Kultūros ir sporto įstaigos, Turizmo informacijos centras, Visagino savivaldybės administracija	-
1.2.1.2. priemonė.	Įsteigti Turizmo informacijos centrą	Įsteigtas centras	Visagino savivaldybės administracija	400.000,00
1.2.1.3. priemonė.	Įkurti Visagino krašto istorijos muziejų bei skatinti kitų muziejų, galerijų kūrimąsi	Įkurtų muziejų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros ir sporto įstaigos, Turizmo informacijos centras, Verslo subjektai, privatus asmenys	2.000.000,00
1.2.1.4. priemonė.	Modernizuoti kultūros ir meno srities pastatus, atnaujinti jų materialinę bazę	Modernizuotų pastatų, patalpų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros įstaigos	10.000.000,00
1.2.2. uždavinys	**Aktyviai organizuoti kultūros, sporto, vaikų užimtumo renginius, skatinant bendradarbiavimą tarp organizacijų**			
1.2.2.1. priemonė.	Inicijuoti bei remti naujus su turizmu susijusius projektus	Projektų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Verslo subjektai	10.000.000,00
1.2.2.2. priemonė.	Vykdyti sporto varžybas, žaidynes, šventes, stovyklas, skatinti naujų sporto renginių organizavimą	Renginių skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros,	3.000.000,00

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
			švietimo ir sporto įstaigos	
1.2.2.3. priemonė.	Organizuoti vaikų ir jaunimo, sporto ir sveikatingumo stovyklas	Organizuotų stovyklų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros, švietimo ir sporto įstaigos	1.800.000,00
1.2.2.4. priemonė.	Remti ir skatinti bendruomenių kultūrines iniciatyvas	Renginių skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros, švietimo ir sporto įstaigos	1.300.000,00
1.3. TIKSLAS	**SKATINTI TURIZMO PASLAUGŲ PLĖTRĄ VISAGINE**			
1.3.1. uždavinys	**Skatinti apgyvendinimo paslaugų plėtrą**			
1.3.1.1. priemonė.	Parengti ir galimiems investuotojams pateikti Visagino apgyvendinimo sektoriaus plėtros analizę (kaip verslo plėtros galimybių studijos dalį)	Atlikta analizė	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros ir sporto įstaigos, Turizmo informacijos centras, Verslo subjektai, privatus asmenys	50.000,00
1.3.1.2. priemonė.	Skatinti ir plėsti skirtingo tipo apgyvendinimo paslaugas	Apgyvendinimo įstaigų skaičius, vnt. Apgyvendinimo vietų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros ir sporto įstaigos, Turizmo informacijos centras, Verslo subjektai, privatus asmenys	20.000.000,00
1.3.1.3. priemonė.	Įrengti kempingą	Įrengtas kempingas	Visagino savivaldybės administracija, Sporto įstaigos, Turizmo informacijos centras, Verslo subjektai	2.000.000,00
1.3.1.4. priemonė.	Skatinti apgyvendinimo įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą	Renginių, apmokymų skaičius, apmokytų asmenų skaičius, stažuočių skaičius vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	300.000,00
1.3.2. uždavinys	**Skatinti maitinimo įmonių paslaugų plėtrą ir kokybės augimą**			

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
1.3.2.1. priemonė.	Skatinti skirtingo tipo maitinimo paslaugų plėtrą	Maitinimo įstaigų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras, Verslo subjektai, privatus asmenys	5.000.000,00
1.3.2.2. priemonė.	Skatinti maitinimo įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą	Renginių, apmokymų skaičius, apmokytų asmenų skaičius, stažuočių skaičius vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	300.000,00
1.3.2.3. priemonė.	Skatinti maitinimo įstaigas aktyviai pristatyti save rinkoje, pabrėžiant kitų tautų virtuvės unikalumą	Renginių, reklamų, straipsnių, leidinių skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	200.000,00
1.3.2.4. priemonė.	Skatinti maitinimo įstaigas dalyvauti kokybės konkursuose	Renginių skaičius, apdovanojamų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	200.000,00
1.3.2.5. priemonė.	Siekti įtraukti Visagino savivaldybės maitinimo įstaigas į Kulinarinio paveldo žemėlapį	Įtrauktų įstaigų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	-
1.4. TIKSLAS	**SKATINTI TURIZMO OBJEKTŲ PLĖTRĄ VISAGINE**			
1.4.1. uždavinys	**Plėtoti turizmo objektus, pritraukti investicijas į turizmo verslą**			
1.4.1.1. priemonė.	Pramogų infrastruktūros prie Visagino ežero plėtra ir Visagino ežero salos pritaikymas rekreacijai	Pramogų objektų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	12.000.000,00
1.4.1.2. priemonė.	Sporto ir aktyvaus poilsio zonos sukūrimas	Sukurtų zonų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras, Sporto įstaigos	9.000.000,00
1.4.1.3. priemonė.	Prie Visagino ežero įrengti irkluotojų bazę ir plėtoti vandens sportą Visagino mieste	Objektų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės	11.000.000,00

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
			administracija, Turizmo informacijos centras	
1.4.1.4. priemonė.	Įrengti atsinaujinančių energijos išteklių ir energetikos istorijos parką	Įrengtas parkas	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	6.000.000,00
1.4.1.5. priemonė.	Įrengti daugiafunkcinį žuvivaisos ir gamtos pažinimo poilsio centrą Drūkšių ežero pakrantėje	Įrengtas centras	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	3.000.000,00
1.4.1.6. priemonė.	SPA centro ir vandens pramogų parko statyba	Įrengtas SPA centras	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	40.000.000,00
1.4.1.7. priemonė.	Tautinių kultūrų kaimelio įkūrimas	Įrengtas kaimelis	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Kultūros ir švietimo įstaigos, Turizmo informacijos centras	10.000.000,00
1.4.1.8. priemonė.	Sporto komplekso su ledo arena įrengimas	Įrengtas kompleksas	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Kultūros, sporto ir švietimo įstaigos, Turizmo informacijos centras	15.000.000,00
1.4.1.9. priemonė.	Sveikatingumo komplekso – vaikų stovyklos šalia Balto ežero įrengimas	Įrengta stovykla	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Kultūros, sporto ir švietimo įstaigos, Turizmo informacijos centras	5.000.000,00
1.4.1.10. priemonė.	Naktinio klubo atidarymas	Įrengtas klubas	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija	1.000.000,00
1.4.1.11. priemonė.	Akvariumų salonas: teikiamų paslaugų plėtra ir	Lankytojų skaičiaus	Verslo subjektai, Visagino	15.000,00

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
	populiarinimas	padidėjimas, proc.	savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	
1.4.1.12. priemonė.	Mažo zoologijos parko įkūrimas	Įkurtas parkas	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	3.000.000,00
1.4.1.13. priemonė.	Atrakcionų ir pramogų parko įrengimas	Įrengtas parkas	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija	10.000.000,00
1.4.1.14. priemonė.	Daugiafunkcinio sporto ir pramogų maniežo statyba	Įrengtas maniežas	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Kultūros ir sporto įstaigos	5.000.000,00
II PRIORITETAS. TURIZMO RINKODAROS PLĖTRA				
2.1. TIKSLAS	**ĮVERTINTI PADĖTĮ TURIZMO RINKOSE IR TURIZMO PRODUKTO PAKLAUSĄ BEI PASIŪLĄ**			
2.1.1. uždavinys	**Įvertinti padėtį turizmo rinkose ir turizmo produkto paklausą**			
2.1.1.1. priemonė.	Nuolat organizuoti apsilankančių turistų apklausas, siekiant įvertinti turistų poreikių dinamiką	Apklausų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	-
2.1.2. uždavinys	**Įvertinti turizmo produkto ir išteklių plėtrą (pasiūlą)**			
2.1.2.1. priemonė.	Nuolat analizuoti turizmo paslaugų plėtrą, įvertinti numatomus paslaugų poreikius	Parengtų ataskaitų, apžvalgų, analizių skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	-
2.1.2.2. priemonė.	Nuolat tirti turizmo infrastruktūros plėtrą ir naujų infrastruktūros projektų poreikius	Parengtų ataskaitų, apžvalgų, analizių skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	-
2.2. TIKSLAS	**PAGERINTI VISAGINO TURISTINĮ ĮVAIZDĮ LIETUVOS IR UŽSIENIO TURIZMO RINKOSE**			

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
2.2.1. uždavinys	**Sukurti įvaizdžio formavimo sistemą, skatinančią atvykstamąjį turizmą**			
2.2.1.1. priemonė.	Visagino savivaldybės įvaizdžio formavimo strategijos parengimas	Parengta strategija	Visagino savivaldybės administracija	30.000,00
2.2.1.2. priemonė.	Plėtoti savitą daugiatautį regioną, skleisti informaciją apie įvairių tautų kultūrą, tradicijas, nacionalines šventes, kulinarinį paveldą	Renginių skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros įstaigos, Turizmo informacijos centras, maitinimo įstaigos	-
2.2.1.3. priemonė.	Sukurti turistinio įvaizdžio ženklą	Sukurtas ženklas	Visagino savivaldybės administracija	10.000,00
2.2.1.4. priemonė.	Sukurti Visagino savivaldybę reprezentuojančią vaizdinę medžiagą	Sukurtų filmų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	30.000,00
2.2.1.5. priemonė	Sukurti savivaldybės turistinės vizijos demonstracinį maketą	Sukurta maketas	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	10.000,00
2.3. TIKSLAS	**AKTYVIAI PLĖSTI RINKODARĄ TURIZMO RINKOSE**			
2.3.1. uždavinys	**Taikyti efektyvias turizmo rinkodaros priemones, kurti informacinę sistemą**			
2.3.1.1. priemonė.	Sudaryti savivaldybės turizmo gidą	Sudarytų gidų, atnaujintų gidų, skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	30.000,00
2.3.1.2. priemonė.	Sudaryti informacinius leidinius įvairioms turistų grupėms	Sudarytų leidinių skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	30.000,00
2.3.1.3. priemonė.	Sukurti ir palaikyti savivaldybės turizmo informacinę sistemą	Sukurta informacinė sistema, Renginių skaičius, vnt.	Turizmo informacijos centras, Visagino savivaldybės administracija	-
2.3.1.4. priemonė.	Pristatyti savivaldybę Lietuvoje bei užsienyje	Renginių skaičius, vnt.	Turizmo informacijos centras, Visagino savivaldybės	400.000,00

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
			administracija	
2.3.1.5. priemonė.	Steigti viešąsias interneto prieigos vietas	Sukurtų vietų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija	100.000,00
2.3.1.6. priemonė.	Gerinti Visagino pristatymą užsienio ir vietos žiniasklaidoje	Publikacijų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras, Kultūros, sporto ir švietimo įstaigos	500.000,00
2.3.1.7. priemonė.	Organizuoti tiesioginius Visagino turizmo galimybių pristatymus kelionių ir kitų turizmo sektorių organizatoriams, žiniasklaidai	Renginių skaičius, vnt.	Turizmo informacijos centras, Visagino savivaldybės administracija	100.000,00
2.3.1.8. priemonė.	Gerinti Visagino pristatymą internete	Tinklalapių skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	30.000,00
2.3.1.9. priemonė.	Sukurti ir platinti suvenyrus su Visagino miesto simboliais	Sukurtų suvenyrų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Verslo subjektai	300.000,00
2.3.2. uždavinys	**Aktyviau reklamuoti festivalius ir kitus savivaldybės renginius turistams**			
2.3.2.1. priemonė.	Siekti, kad organizuojamų festivalių ir kitų stambių renginių programos būtų pateikiamos didesnei auditorijai, aktyviai reklamuojamos	Kampanijų skaičius, vnt. Publikacijų skaičius, vnt.	Verslo subjektai, Kultūros ir sporto įstaigos, Turizmo informacijos centras, Visagino savivaldybės administracija	100.000,00
2.3.2.2. priemonė.	Skatinti festivalių ir renginių organizatorius bendradarbiauti su turizmo verslu	Organizuotų bendrų renginių, susitikimų, projektų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Kultūros ir sporto įstaigos, Turizmo informacijos centras	-
2.3.3. uždavinys	**Veiksmingai planuoti rinkodaros veiklą**			
2.3.3.1. priemonė.	Rengti kasmetinius rinkodaros planus, kuriuose būtų apibendrinami rinkotyros rezultatai ir numatomos metinės priemonės	Parengtų planų skaičius, vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	-

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Atsakinga institucija / skyrius	Lėšų poreikis, Lt 2011 - 2018 m.
2.3.3.2. priemonė.	Nuolat, ne rečiau kaip kartą per metus peržiūrėti įgyvendinamą planą, jei reikia, koreguoti priemones ir jų įgyvendinimą	Atnaujintas planas kasmet	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	-
III PRIORITETAS. KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS				
3.1. TIKSLAS	**STIPRINTI VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIAUS ADMINISTRACINIUS GEBĖJIMUS TURIZMO SRITYJE**			
3.1.1. uždavinys	**Organizuoti mokymus ir konsultacijas, skirtas rekreacijos ir turizmo sistemos plėtros skatinimui**			
3.1.1.1. priemonė.	Organizuoti mokymus gidams	Renginių, apmokymų skaičius, apmokytų asmenų skaičius, stažuočių skaičius vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	30.000,00
3.1.1.2. priemonė.	Organizuoti mokymus viešojo sektoriaus atstovams	Renginių, apmokymų skaičius, apmokytų asmenų skaičius, stažuočių skaičius vnt.	Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	100.000,00
3.1.1.3. priemonė.	Organizuoti mokymus privataus sektoriaus atstovams	Renginių, apmokymų skaičius, apmokytų asmenų skaičius, stažuočių skaičius vnt.	Verslo subjektai, Visagino savivaldybės administracija, Turizmo informacijos centras	100.000,00

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Atsižvelgiant į tai, kad strategijos įgyvendinimas apims įvairaus pobūdžio priemones, būtina užtikrinti efektyvų strategijos įgyvendinimo koordinavimą. Todėl yra tikslinga įsteigti Visagino savivaldybės turizmo tarybą – patariamąją instituciją, sudarytą iš Visagino savivaldybės administracijos, turizmo specialistų bei VšĮ „Visagino turizmo informacijos centro“.

Už strategijos įgyvendinimo koordinavimą atsakinga Visagino savivaldybės administracija. Už priemonių įgyvendinimą kolegialiai atsakingos visos pirmiau šioje strategijoje nurodytos institucijos. Šiuose planuose visos priemonės, kurios yra numatytos įgyvendinti siekiant skatinti turizmo plėtrą strategijos įvardintose prioritetinėse teritorijose, išskiriamos kaip regioninio lygmens, o visos kitos – kaip savivaldybių lygmens priemonės.

Įgyvendinus šią strategiją, turizmas užims tvirtas pozicijas regiono ekonomikoje.

Turizmas taptų tolygiai augančia verslo šaka, veiklia ir efektyvia ištisus metus. Ši vizija įgyvendinama tik tuo atveju jei turizmo verslo ir viešosios turizmo infrastruktūros sektorius priims šį iššūkį. Valstybinės bei viešosios struktūros turi visapusiškai paremti turizmo verslo plėtrą, nors sėkmė priklauso nuo paties verslo pastangų modernizuotis bei investuoti į žmogiškuosius išteklius ir kelti paslaugų lygį.

Koncentruojant Visagino savivaldybės turizmo plėtrą šioje strategijoje įvardintose teritorijose bus siekiama koncentruoti turizmo plėtrai skirtus išteklius, taip siekiant didžiausio efekto turizmo sektoriaus plėtrai.

Dalykinio, konferencinio ir renginių turizmo plėtra bus formuoti Visagino savivaldybės konkurencinę poziciją Lietuvos turizmo rinkoje kompleksiškai panaudojant regiono išteklius ir plėtros potencialą.

Automobilių turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra bus siekiama efektyviau išnaudoti Visagino savivaldybės geografinę padėtį ir automobilių kelių infrastruktūros faktorių regiono turizmo plėtrai bei integruoti regiono savivaldybes į turizmo veiklą kompleksiškai panaudojant vietinius turizmo išteklius.

Aktyvaus poilsio turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra bus siekiama skatinti viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą, pritraukti užsienio investicijas plėtojant dviračių, pėsčiųjų, kultūrinį turizmą, pritraukti didesnes pajamas turinčių užsienio turistų tikslines grupes į savivaldybę.

Kuriant Visagino savivaldybės turizmui palanku įvaizdį ir plėtojant turizmo rinkodarą bus siekiama skatinti visų turizmo segmentų plėtrą regione, didinti atvykstamojo turizmo srautus.